

Kvalitetsrapport

for Københavns Kommunes folkeskoler

KØBENHAVNS KOMMUNE
Børne- og Ungdomsforvaltningen

2007

Indhold

INDLEDNING	3
KVALITETSRAPPORT FOR KØBENHAVNS KOMMUNE	3
HVAD ER KVALITET I KØBENHAVNS KOMMUNE?.....	3
INDIKATORER PÅ KVALITET	3
RESULTATER	4
KOMMENTARER	4
KVALITETSRAPPORTEN OG PISA-KØBENHAVN	4
SAMMENFATNING	5
STYRKET FAGLIGHED	8
INTEGRATION	20
TRYGHED, TRIVSEL, LIVSGLÆDE OG DEMOKRATISK DANNELSE	24
SUNDE BØRN	29
UDSATTE BØRN	32
FORÆLDRESAMARBEJDE	35
SKOLELEDELSE	38
NØGLETAL	42

Indledning

Kvalitetsrapport for Københavns Kommune

Hvert år skal alle kommuner udarbejde en kvalitetsrapport for skolesystemet under ét og en kvalitetsrapport for hver enkelt folkeskole. Rapporten skal godkendes af kommunalbestyrelsen (i København Borgerrepræsentationen) og lægges på kommunens hjemmeside (www.kk.dk) senest 15. oktober 2007. Dette er Kvalitetsrapporten for Københavns Kommune under ét, og den har to dele.

Den første del af rapporten udgør en opgørelse af data og resultater, som refererer til Københavns Kommunes målsætninger om kvalitet i folkeskolen, som de er beskrevet i det store politiske forlig Faglighed For Alle. Den anden del udgør kommunens nøgletal. Her er supplerende data, som kommunen er forpligtet til at levere i forhold til: "*Bekendtgørelse om anvendelse af kvalitetsrapporter og handlingsplaner i kommunalbestyrelsens arbejde med evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen*".

Hvad er kvalitet i Købehavns Kommune?

I Københavns Kommune har man valgt at lade en række kvalitetsbeskrivelser være udgangspunktet for kvalitetsrapporten. Disse beskrivelser er formuleret ud fra beslutninger, som Børne- og Ungdomsudvalget i Københavns Kommune har truffet. De vigtigste af dem kommer til udtryk i det politiske forlig Faglighed For Alle. Kvalitetsbeskrivelserne gengives i denne rapport med stor skrift. Der er altså tale om en rapport om kvalitet, og ikke blot om en samling nøgletal.

Kvalitetsbeskrivelserne er ordnet efter hovedområderne i Faglighed For Alle. Her er de syv kommunale indsatsområder knyttet til Faglighed For Alle:

- § Styrket faglighed
- § Integration
- § Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse¹
- § Sunde elever¹
- § Udsatte elever
- § Forældresamarbejde
- § Skoleledelse

Målgruppen for rapporten er bred. *Lokalpolitikere* skal bruge den som grundlag for prioriteringer og eventuelt konkrete tiltag. Rapporten danner grundlag for *Distriktsledelsernes* resultatsamtaler med skolelederne og dermed for lokale virksomhedskontrakter. *Skolebestyrelsen* kan bruge skolerapporten som udgangspunkt for principbeslutninger, og *skolelederen* kan bruge den i udarbejdelse af handleplaner. Kommunens *borgere*, og ikke mindst *forældre til skolebørn*, kan gennem rapporterne få et indtryk af skolesystemets og de enkelte skolers styrker og vanskeligheder.

Indikatorer på kvalitet

På baggrund af kvalitetsbeskrivelserne ud fra Faglighed For Alle har forvaltningen formuleret nogle antagelser om, hvad kvalitet inden for de udvalgte områder konkret indebærer, og hvordan kvaliteten dermed kommer til udtryk. Disse antagelser er baseret på forskning og erfaringer. En indikator kan være et fagligt forhold, en proces, en metode eller en måde at organisere et område på. Den forskningsmæssige begrundelse kan i den sammenhæng basere sig på teorier om elevens faglige eller kognitive udvikling, almenpædagogiske teorier eller organisationsteorier. Kvalitetsindikatorerne er markeret med **F**.

---

¹ Der er i forhold til elevbesvarelser i år kun gennemført en pilotundersøgelse omfattende 16 skoler, og kun på 4.-8. klassetrin. Kommunetallene er derfor ikke fuldt repræsentative

I kvalitetsrapporten er vægten lagt på indikatorer, som antages at have bred gyldighed. Men det betyder ikke, at den enkelte indikator skal have den samme vægt på alle skoler og til enhver tid. For hvad der er indikator på kvalitet i én sammenhæng, behøver ikke nødvendigvis at være det i en anden. Vægtningen af indikatorer er oplagt forskellig fra almenskole til specialskole, ligesom den kan være forskellig fra en skole med en høj tosprogsprocent til en skole med en lav. Det forhold skal tænkes med, når skolerapporternes omfattende dokumentation anvendes i en vurdering af den enkelte skole, og i særlig grad, hvis den bruges til at sammenligne skoler indbyrdes.

Resultater

I skolerapporten sker dokumentationen med data fra forskellige kilder:

- Spørgeskemaer til skolelederne, elever og forældre
- Databaser: UNI-C, KMD-elev, BUF-lis
- Opfølgninger og registreringer i forvaltningen omkring elevfravær, skolevalg, uddannelse mm.

I det tekniske bilag til den samlede kvalitetsrapport er der gjort nærmere rede for ovenstående kilder og for beregning af resultater. De enkelte registreringer er så vidt muligt oversat til et procenttal. Det er sket således, at et højt procenttal i alle tilfælde vil være at foretrække, og således at 100 % er den ideelle værdi. I de fleste tilfælde vil 100 % dog være et urealistisk mål fx 100 % lærertilstedeværelse – uden sygefravær. Men vi har alligevel fastholdt procenttallet for dermed at lette overskueligheden. Fra 2008 kan man forestille sig, at der indgår politisk besluttede resultatmål. De vil i så fald fremgå af næste års kvalitetsrapport.

Læseren skal være opmærksom på, at dokumentationen er udtryk for en række kompromisser. Der er krav om bestemte data i bekendtgørelsen om Kvalitetsrapporten, ligesom kommunen – for at undgå bureaukratisering – i videst muligt omfang har benyttet sig af data, som forvaltningen havde i forvejen. Den dokumentation, som rapporten lægger frem, giver derfor ikke et fuldt ud dækkende udtryk for skolernes kvaliteter inden for de forskellige områder.

Kommentarer

For hver af de opstillede indikatorer for kvalitet indeholder Kvalitetsrapporten en kommentarboks. Den har tre dele.

- § Først *kommentarer*, som uddyber eller forklarer informationerne. Her går rapportens tekniske bilag endnu mere i dybden.
- § Dernæst forvaltningens *vurdering* af resultaterne, som koncentrerer sig i et trafiklys. Det viser *grønt*, hvis forvaltningen vurderer, at resultatet er tilfredsstillende. Det viser *gult*, hvis der er grund til at være særlig opmærksom på udviklingen. Endelig viser det *rødt*, hvis resultatet ikke er tilfredsstillende. Rødt lys er imidlertid ikke nødvendigvis et udtryk for et dårligt resultat. At tosprogede elever i gennemsnit opnår en gennemsnitskarakter ved de afsluttende prøver i dansk, som efter socioøkonomisk korrektion er 0,3 karakter lavere end den, de etsprogede får, er måske ikke et dårligt resultat. Men i forhold til, at politikerne i København har besluttet, at der i 2012 ingen forskel må være, så er resultatet endnu ikke tilfredsstillende.
- § Endelig er der under overskriften *Igangværende og planlagte tiltag* anført, hvordan forvaltningen agter at følge op på resultatet. I flere tilfælde står der, at resultatet tages op i Resultatsamtalen 2007 mellem Børne- og Ungdomscheferne og de enkelte skoleledere. Det vil naturligvis kun være aktuelt, hvis den pågældende skole har problemer på området. I det hele taget vil Resultatsamtalerne tage udgangspunkt i forhold, som Børne- og Ungdomschefen og skolelederen i fællesskab finder det nødvendigt at prioritere.

Kvalitetsrapporten og PISA-København

PISA-København 2004, en lokal gennemførelse af den internationale PISA-undersøgelse, var den direkte anledning til Kvalitetsløft til Folkeskolen (KtF), et projekt som senere er blevet integreret i Faglighed For Alle.

Hovedtemaerne i KtF er bedre læseundervisning, styrket evalueringskultur, mere fokus på de 25 % fagligt svageste elever samt stærkere og mere synlig ledelse.

For de fire første områders vedkommende er der fremskridt at se alene fra Resultatsamtalen september 2006 til foråret 2007: Færre elever kræver særlige tiltag for at følge med læsemæssigt, og der gennemføres i højere grad tiltag for dem, der har et sådant behov. Organisatorisk og planlægningsmæssigt går det bedre med evaluering på skolerne, men det går nogle steder langsomt med at få elevplaner og evalueringssamtaler implementeret. Se også sammenfatningen nedenfor.

Det er gået langsommere med at udrulle initiativerne på ledelsesområdet, ligesom en ekstern evaluering 2006 og 2007 viser, at der stadig er et stykke vej til, at man generelt kan tale om en stærk og synlig ledelse på de Københavnske folkeskoler.

I forbindelse med PISA-København 2004 besluttede det politiske udvalg endvidere at iværksætte en følgeforskning, der bl.a. skulle søge at finde fællestræk ved de skoler, som i undersøgelsen scorede højere end forventeligt i forhold til elevernes socioøkonomiske baggrund. Denne forskningsindsats er ved at være afsluttet, og resultater og erfaringer vil kunne indgå såvel i skolernes opfølgning på Resultatsamtale 2007 som i evalueringen af arbejdet med Kvalitetsrapporten. Også mere langsigtet vil forskningen og et tilknyttet udviklingsarbejde kunne kvalificere den videre kvalitetsudvikling af de københavnske skoler.

I foråret 2007 gennemførtes en ny runde af PISA-København. Resultaterne herfra foreligger i starten af 2008.

Endelig skal det nævnes, at Kvalitetsrapport 2007 vil udgøre hovedstammen i den nulpunktsanalyse, der efterfølgende skal indgå i vurderingen af effekten af de mange tiltag i Faglighed For Alle. Kvalitetsrapport 2008 vil danne grundlag for midtvejsevalueringen, og Kvalitetsrapport 2010 indgår i slutevalueringen.

Sammenfatning

Styrket faglighed

§ *Forældretilfredshed og fagligt niveau*

De faglige resultater er middelhøje, men forældrenes oplevelse af det faglige niveau er ikke tilfredsstillende. Se side 8.

§ *Planlægning og gennemførelse af undervisning*

Såvel omfang af planlagt undervisning som den faktiske gennemførelse er i det store og hele tilfredsstillende. Se side 9.

§ *Lærerkvalifikationer og efteruddannelse*

Undervisningen varetages af kvalificerede lærere, og der er en stor efter- og videreuddannelsesaktivitet i kommunen. Dog er der problemer med at få uddannet tilstrækkelig mange praktislærere. Se side 10.

§ *Evalueringsskulturer og vidensdeling*

Evalueringsskulturen er i god udvikling. Det samme gælder tilstedeværelse af og brug af vejledere samt anvendelse af vidensdeling lærere og ledelse imellem. Det kniber mere med at få inddraget elever og forældre. Se side 14.

§ *Læsning*

Der er færre elever med læseproblemer end for et år siden, og der følges mere konsekvent op på problemerne. Se side 15 og 17.

§ *Faglige udfordringer til alle elever*

Mængden af tidssvarende it-udstyr er tilfredsstillende. Stort set alle elever i almenklasser går op til de afsluttende prøver og fortsætter på en ungdomsuddannelse. Men der er behov for flere udfordringer til de fagligt stærke elever. Se side 16.

Integration

§ *Bedre fordeling af et- og tosprogede elever*

Kommunen er nået et stykke vej, især med at få flere tosprogede elever på skoler med mange etsprogede.

Det går fremad om end langsommere den modsatte vej. Langt de fleste forældre får deres primære skoleønske opfyldt ved indskrivningen. Se side 20.

§ *Præstationsgab mellem et- og tosprogede elever*

Efter socioøkonomisk korrektion er forskellen ret lille. I fysik/kemi og engelsk scorer tosprogede elever efter korrektionen endda højere end etsprogede. Se side 21.

Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse

§ *Basal tryghed og konfliktløsning*

At der fortsat finder mobning sted er ikke tilfredsstillende. Derimod er der en god udvikling i håndtering af konflikter, og den basale tryghed er helt overvejende til stede. Se side 25.

§ *Elevmedbestemmelse og klasseledelse*

Eleverne oplever ikke, at de har stor medbestemmelse, og der er absolut behov for at kvalificere klasseledelse på skolerne. Skolerne anvender heller ikke i tilstrækkelig grad undervisnings- og evalueringsformer, som inddrager eleverne. Se side 24 og 28.

§ *Udfordringer til den enkelte elev*

Elevernes oplevelse af fagligt udbytte og af passende udfordringer er ikke helt tilfredsstillende. Se side 27.

§ *Oplevelse af meningsfuldhed*

For mange elever kan ikke se meningen med det, der foregår i skolen. Det er ikke tilfredsstillende. Se side 27.

Tryghed, udfordringer og oplevelse af meningsfuldhed er de centrale elementer i begrebet *livsglæde*.

Sunde børn

§ *Motion og bevægelse*

Selv om forudsætningerne synes at være til stede, bevæger eleverne sig ikke nok, og de får for sjældent sved på panden. Se side 29.

§ *Økologi og sundhed*

Kommunens skolemadsprojekt er implementeret på langt de fleste skoler, og der er mulighed for at få et sundt og fuldt måltid; men for få benytter sig heraf. Cirka en fjerdedel af skolerne er miljøcertificerede; det er som planlagt. Se side 30.

Udsatte børn

§ *Forældretilfredshed med specialundervisningssystemet*

Forældretilfredsheden er ikke høj nok, og der er over de sidste år et stigende antal klager over visitationen. Se side 32.

§ *Afærd, Kontakt og Trivsel (AKT)*

Registreringen af bekymrende fravær har ikke været tilfredsstillende. Der er AKT-vejledere uddannet på næsten alle skoler, og de benyttes effektivt. Socialrådgivere er nu som målsat tilknyttet 25 skoler. Se side 32.

Forældresamarbejde

§ *Forældreinddragelse og klare tilbagemeldinger*

Forældretilfredsheden med skole-hjemsamarbejdet er ikke høj nok. Det går for langsomt med at få gang i elevplaner og gennemførelse af evalueringsamtaler, ligesom de besluttede og bevilgede hjemmebesøg kun i begrænset omfang er gennemført. Se side 35.

§ *Lokal politik for skole-hjemsamarbejde*

Stort set alle skoler har nedskrevne principper for skole-hjemsamarbejdet. Se side 37.

Skoleledelse

§ *Ledelsesuddannelse og lederbemanding*

Et voksende antal skoleledere deltager i ledelsesuddannelse, og de økonomiske rammer er til stede. Uddannelsesniveaulet er dog endnu ikke tilfredsstillende. Det går fremad med normering af ledelsesteamet på skolerne. Se side 38.

§ *Fysisk og psykisk arbejdsmiljø*

For så vidt kvaliteten af arbejdsmiljøet kommer til udtryk gennem korttidsfravær og udskiftning af medarbejdere, er kvalitetsniveauet ikke tilfredsstillende. Se side 40.

Styrket faglighed

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 1 er:

1. Kvalitet betyder, at der er et højt og dokumenteret niveau for de københavnske børns indlæring gennem undervisningsdifferentiering og evaluering

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i elevernes resultater ved folkeskolens afsluttende prøver.

Gennemsnitskarakteren i de (fra 2007) bundne prøvfag – korrigeret for elevernes socioøkonomiske baggrund – var ved de afsluttende prøver 2006 i kommunen 7,87

Ukorrigeret var gennemsnitskarakteren for de bundne prøvfag under ét: 7,76

Kommentarer

Efter socioøkonomisk korrektion

Denne gennemsnitskarakter er korrigeret for den statistisk beregnede effekt af forældrenes socioøkonomiske baggrund. Der er ikke umiddelbart sammenlignelige tal fra øvrige kommuner.

Uden socioøkonomisk korrektion

De tilsvarende tal for folkeskoler i alle kommuner er ukorrigeret under ét 7,97. Det må altså konstateres, at København ligger lidt under resten af landet.

Vurdering

Det er et overordnet mål i Faglighed For Alle at sikre, at eleverne kan bryde det, nogle kalder den sociale arv. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at København efter socioøkonomisk korrektion ligger på linje med resten af landet.

Igangværende og planlagte tiltag

Der vil blive fulgt op på dette forhold i Resultatsamtalen 2007.

En anden overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes tilfredshed med deres barns faglige udbytte af skolegangen.

Gennemsnitlig score (0-100 %) mht. **forældrenes tilfredshed med deres barns faglige udbytte** af skolegangen ----- **70,0 %**

Kommentarer

De 70 % baserer sig på spørgeskemaundersøgelsen KL-Kompasset, som er gennemført i foråret 2007. De gennemsnitlige 70 % dækker over en fordeling, hvor 13 % er meget utilfredse eller utilfredse med deres barns faglige udbytte, 72 % af besvarelserne er tilfredse eller meget tilfredse, og 14 % af forældrene har svaret, at de hverken er tilfredse eller utilfredse med deres barns faglige udbytte.

Det er værd at bemærke, at tallet refererer til forældre, som på det pågældende tidspunkt har deres børn i en københavnsk folkeskole. Hertil kommer de 25 %, som har valgt folkeskolen fra. Det er ikke muligt at sige, om utilfredsheden med det faglige niveau udelukkende er et problem for forældre til fagligt stærke elever, hvorfor en indsats for at styrke fagligheden må rette sig mod elever på alle faglige niveauer.

Vurdering
 Uanset hvordan forældre har forstået udtrykket "fagligt udbytte", er 13 % et klart utilfredsstillende resultat.

Igangværende og planlagte tiltag
 Som led i Faglighed For Alle er der planlagt generelle faglige tiltag for alle elever, som vil bidrage til at styrke det faglige niveau. Desuden er der forskellige initiativer fx fagolympiader, som skal sikre de rigtige udfordringer også til de fagligt stærke elever. I det kommende år iværksættes desuden et informationsarbejde blandt skoleledere og lærere for at sætte fokus på denne gruppes særlige behov.

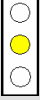
Kvalitetsbeskrivelse 1 styrkes ved ...

F *At skolerne sikrer, at der planlægges undervisning i overensstemmelse med bestemmelserne herom*

Andelen af de kommunalt besluttede **undervisningstimer, som er planlagt** på kommunens skoler er i alle tilfælde mindst 100 %. Det samme gælder andelen af folkeskolelovens minimumstimetal, som er planlagt.

Kommentarer

At procenten på de fleste skoler ligger lidt over 100 er et udtryk for, at skolen anvender de behovsbestemte ressourcer til timetalsforøgelse for elever. Værdier over 100 er imidlertid noget usikre, og de indgår derfor ikke. Ingen skoler i kommunen ligger **samlet set** under summen af kommunale eller summen af statslige minimumstimetal. I visse faggrupper på visse trin kan de ligge under. Således viste treårs-kontrollen fra foråret 2005, at i forhold til lovkravet fik 6 % af eleverne (marginalt) færre timer i de humanistiske fag, 2 % marginalt færre timer i matematisk/naturfaglige fag og 4 % marginalt færre timer i de praktisk musiske fag. Ordet 'marginalt' udtrykker, at der typisk er tale om, at en elev sammenlagt over tre år har fået planlagt fx 5 timer færre i den pågældende faggruppe.

Vurdering
 Når det overhovedet forekommer, at skoler ikke fuldt ud leverer det lovbestemte henholdsvis kommunalt bestemte timetal, hænger det typisk sammen med indtastningsproblemer, som skolerne har gjort opmærksom på. Indtastningssystemet gør det svært at registrere holddannelser, særlige valgfagsordninger, dansk som andetsprogsundervisning mv.

Igangværende og planlagte tiltag
 Dette forhold vil der generelt blive fulgt op på i Resultatsamtalerne 2007.

F *At skolerne sikrer, at undervisningen gennemføres som planlagt for alle elever*

Andelen af de planlagte timer, som samlet set gennemføres på kommunens skoler----- **97,7 %**
 I indskolingen gennemføres 99,8 % af de planlagte timer, mens andelen på mellemtrinnet er 99,0 % og på 7.-9. klassetrin 94,3 %.

Andelen af elever, som har gennemført skoleåret uden skoleskift----- **96,8 %**
 Det er således 3,2 % af eleverne, som er kommet til skolerne i løbet af skoleåret (5/9-29/6).

Kommentarer

Gennemførelse af timer
 Gennemførelsestallene er i år anslåede, dvs. de baserer sig på skoleledernes vurderinger..

Aflysninger af timer sker oftest i de store klasser, og fordi det ikke har været muligt at skaffe vikarer.

Ikke gennemførte timer betyder ikke nødvendigvis, at eleverne sendes hjem. Klassen kan også sidde alene under tilsyn (men uden at der foregår egentlig undervisning).

☐ ☒ ☐	<p>Vurdering Generelt er en gennemførelsesprocent på 98 tilfredsstillende, men det er mindre tilfredsstillende, at 7.-9. klassestrin kun gennemfører ca. 94 % af timerne. Dertil kommer, at tallene for sidste skoleår beror på skøn.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Gennemførelsesprocenten tages op i Resultatsamtalen på de skoler, hvor der er behov for det. Fra skoleåret 2007/2008 indføres et registreringssystem, hvor lektionsgennemførelse opgøres dagligt. Der vil således opnås en mere præcis viden om gennemførelsen af lektionerne.</p>
<p><i>Tilk omme elever</i> Antallet af elever, som kommer til i løbet af skoleåret, omfatter ikke elever, som skifter skole ved skoleårsskiftet. Det er skoleskift undervejs i skoleåret, som giver de største faglige eller sociale problemer, primært for den nye elev men også for klassen som helhed. Middeltallet 3,2 % dækker over udsving fra 15 % til 1 % af eleverne. 15 % nye elever i løbet af året er en voldsom faglig og social belastning.</p>	
☐ ☒ ☐	<p>Vurdering Elevers skoleskift i løbet af et skoleår må formodes ofte at være en følge af faktorer, som ikke har forbindelse til en skoles undervisning. Forklaringerne må snarere være forældres skift af arbejde, flytning, skilsmisser m.m. En skoles vigtigste opgave i forbindelse med en elevs skoleskift må derfor være at arbejde bevidst på at lette overgangen fx gennem en fast procedure med forudgående kontakt mellem afgivende og modtagende skole og lærere.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen anbefaler, at den faglige del af elevplanerne følger eleverne ved skoleskift. Dette forventes at kunne kvalificere kontakten mellem afgivende og modtagende skole.</p> <p>En særlig problemstilling knytter sig til skoleskift mellem privat- og folkeskole. Her forventes et netop igangsat samarbejde på distriktsniveau mellem de to skoleformer at kunne mindske problemerne.</p>

F At skolerne sikrer, at undervisningen varetages af kvalificerede lærere ...

i naturfag

Andelen af timerne i fysik/ kemi på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer ----- **85,6 %**

I dette fag dækkes 98,8 % af timerne af uddannede lærere.

Andelen af timerne i geografi på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer ----- **75,4 %**

I dette fag dækkes 97,0 % af timerne af uddannede lærere.

Andelen af timerne i biologi på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer ----- **76,4 %**

I dette fag dækkes 97,6 % af timerne af uddannede lærere.

Andelen af timerne i natur og teknik på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer ----- **72,7 %**

I **indskolingen** varetages 70,6 % af de planlagte timer af lærere med disse kvalifikationer, mens det på **mellemlinjet** er 74,9 %

I dette fag dækkes 97,3 % af timerne af uddannede lærere.

i matematik

Andelen af timerne i matematik på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer ----- **88,7 %**

I **indskolingen** varetages 88,7 % af de planlagte timer af lærere med disse kvalifikationer, mens det på **mellemlinjet** er 90,6 % og i **udskolingen** 86,9 %

I dette fag dækkes 98,2 % af timerne af uddannede lærere.

i dansk

Andelen af timerne i dansk på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer ----- **92,5 %**
 I **indskolingen** varetages 90,3 % af de planlagte timer af lærere med disse kvalifikationer, mens det på **mellemtrinnet** er 96,0 % og i **udskolingen** er 91,0 %
 I dette fag dækkes 97,9 % af timerne af uddannede lærere.

i idræt

Andelen af timerne i idræt på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer ----- **84,5 %**
 I **indskolingen** varetages 80,0 % af de planlagte timer af lærere med disse kvalifikationer, mens det på **mellemtrinnet** er 88,2 % og i **udskolingen** er 85,1 %
 I dette fag dækkes 97,6 % af timerne af uddannede lærere.

i specialpædagogik

Andelen af timerne på specialskoler/ specialklasserækker, som varetages af lærere, der har speciale C, pd i specialpædagogik, specialpædagogisk grundkursus eller har lignende kvalifikationer ----- **74,6 %**
 På dette område dækkes 96,4 % af timerne af uddannede lærere.

i dansk som andetsprog

Se integrationsafsnittet.

Kommentarer

Brug af kvalificerede lærere i dansk, matematik og idræt

Tallene i matematik og dansk er umiddelbart tilfredsstillende, men tallene på enkelte trin kan måske undre. Dette kan forklares med, at det er skolelederens vurdering, at lærernes faglige kvalifikationer er afhængige af, hvilket trin der undervises på. Ses alene på *linjefagsuddannelse* i matematik – hvor der ikke er tale om vurderinger – stiger kvalifikationsprocenten for matematik gennem skoleforløbet. (60 % i indskolingen, 63 % på mellemtrinnet og 72 % i udskolingen). For dansk er linjefagsprocenten tilsvarende 80 %, 75 % og 78 %. Det er tilfredsstillende, at linjefagsuddannelse i dansk prioriteres så højt i indskolingen.

- Vurdering**
Anvendelsen af kvalificerede lærere i disse fag er tilfredsstillende.
- Igangværende og planlagte tiltag**
Ingen.

Brug af kvalificerede lærere i geografi, biologi samt fysik og kemi

- Vurdering**
Selv om tallene for fysik og kemi pt. er tilfredsstillende, vil der dog på sigt blive stor mangel på linjefagsuddannede i fysik pga. et lille antal nye linjefagsuddannede og en meget skæv aldersfordeling, som bevirker, at mange fysiklærere går på pension de kommende år.
- Igangværende og planlagte tiltag**
Det er intentionen at kunne tilbyde linjefagsuddannelse i **biologi og geografi** i løbet af naturfagssatsningens varighed. Linjefagsuddannelsen i **fysik** vil ikke blive tilbudt i år, da der pt. ikke kan opnås national medfinansiering.

<p><i>Brug af kvalificerede lærere i natur og teknik og i specialundervisning</i></p>	
<p>☒ Vurdering</p> <p>☐</p> <p>☐</p>	<p>Dækningen er allerede nu problematisk, og linjefagsoptaget i natur og teknik på seminarierne er faldende, så fremover må der påregnes øgede problemer.</p> <p>Det er heller ikke tilfredsstillende – om end heller ikke overraskende – at der på specialområdet er problemer med at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Specialundervisningen har i mange år været underprioriteret i læreruddannelsen.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag</p> <p>Naturfagssatsningen i Faglighed For Alle har i skoleåret 2007/08 tilbudt linjefagsuddannelse i natur og teknik til lærerne. 13 lærere tog imod tilbudet, hvilket ikke er tilfredsstillende. Trods central støtte til vikardækning, er der en betragtelig medfinansiering for skolerne, og den kan mange skoler pga. kommunale besparelser ikke levere i øjeblikket. Tilbuddet gentages de næste to skoleår og omfatter da også biologi og geografi.</p> <p>Kommunen gennemfører i disse år en omfattende efteruddannelse af lærere på specialskoler, i specialklasserækker og på specialfritidshjem. Uddannelsen tilbydes hvert år til 30-60 medarbejdere.</p>
<p><i>Brug af uddannede lærere i alle fag</i></p> <p>Vægtes procenttallene i forhold til timetallene over et skoleforløb, så bliver 87,9 % af timerne i de anførte fag læst af lærere, der har ” linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer”.</p> <p>Ca. 98 % af alle timer læses af læreruddannede eller undervisere med relevant faglig kvalifikation, fx ingeniører eller musikuddannede.</p>	
<p>☐ Vurdering</p> <p>☐</p> <p>☒</p>	<p>At 2 % af alle timer ikke læses af læreruddannede, må betragtes som acceptabelt set i lyset af de uforudsete ændringer, som kan indtræffe på skolerne efter arbejdsfordelingen i foråret: lærerskift, jobskifte, sygdom, barsel mm.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag</p> <p>Ingen.</p>

F at forvaltningen gennemfører et kompetenceløft til lærere og uddanner vejledere, og at skolerne prioriterer efter- og videreuddannelse

Læse- og evalueringsvejledere

Andelen af alment skoler med uddannet læsevejleder ----- **84 %**

På skolerne under ét fungerer 83 **læsevejledere**, og der er i alt uddannet 68 **evalueringsvejledere**, 31 i dansk, 16 i matematik og 21 i naturfag.

Det er politisk besluttet, at der skal være en læsevejleder på alle alment skoler, og at alle distrikter skal have evalueringsvejledere til rådighed. Specialskoler har kunnet få en læsevejleder uddannet, hvis det er relevant for skolen. Det har fem specialskoler benyttet sig af.

38 % af lærere i kommunens alment skoler har deltaget i eller skal deltage i 30-timers efteruddannelse i **Evaluering og læsning i fagene**.

Praktiklæreruddannelse

39 lærere har en praktiklæreruddannelse.

Dansk som andetsprog

Der er i alt uddannet 19 lærere med pd i dansk som andetsprog og 58 har linjefag heri.

Andelen af lærere, som har **linjefag i dansk som andetsprog** eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i **Undervisning af tosprogede elever**. Procent af beregnet behov ----- **80,0 %**

Børnehaveklasseledere, som har deltaget i 120-timers kursus i **dansk som andetsprog**. Procent af beregnet behov ----- **64,3 %**

Disse to tal angiver, i hvilken udstrækning forvaltningen og skolerne har sørget for, at det kvalificerede personale er til stede på skolen.

It

Andelen af lærere på skolerne under ét, som har det **pædagogiske it-kørekort** ----- **66,1 %**

Videreuddannelse

13,7 % af lærere på skolerne under ét har en **videreuddannelse**, forstået som mindst to pd-moduler eller tilsvarende.

Efter/ videreuddannelsesmidler

Til læreres og børnehavepædagogers **efter- og videreuddannelse** har skolerne af egne midler anvendt 6,97 mio. kr. Det svarer til 2.807 kr. pr. årsværk.

Derudover har forvaltningen tilført skolerne i alt 29,06 mio. kr. til særligt prioriteret efter/videreuddannelser. Det svarer til yderligere 9.449 kr. pr. årsværk, altså i gennemsnit 12.256 kr. pr. årsværk i alt.

Kommentarer

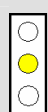
Generelt

Forvaltningens planlægning, budgettering og udbud på efter- og videreuddannelsesområdet har svaret til fuld målopnåelse, men skolerne har måttet balancere mellem at udnytte mulighederne og samtidig sikre en hverdag uden for mange afbræk i kerneydelsen. Dertil kommer, at flere af tilbudene reelt kræver en vis medfinansiering fra skolernes side, en opgave som det er vanskeligt for skolerne at løse i en periode med besparelser. Det vil i ret høj grad også gøre sig gældende i det kommende skoleår.

Det er vanskeligt at sige, om 13,7 % *videreuddannede* er tilfredsstillende. Procenten på de enkelte skoler varierer fra 5 % til 28 %, og 5 % er nok i underkanten. Det er vigtigt for en skole at have et antal lærere, som kan fungere som faglige spydspidser, og som kan anfægte og udvikle skolens pædagogiske praksis på hvert deres område.

Forbruget til efter- og videreuddannelse er i en fireårig periode ekstraordinært højt i København først på grund af Kvalitetsløft til folkeskolen og dernæst Faglighed For Alle.

Læse- og evalueringvejledere

Vurdering

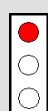
Selv om behovet for læsevejledere er nogenlunde dækket i øjeblikket, vil der grundet lærerfratrykninger være behov for meget snart at supplere korpset. Dette gælder i endnu højere grad AKT-vejlederne. For begge grupper gælder det, at gennem lærerforflyttelser vokser skævheden i fordelingen af disse vejledere.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil foreslå en prioritering af videreuddannelsesmidler til dækning af de opståede behov for supplering af vejlederteamet.

Praktik læreruddannelsen

Kommunens vilkår til skolerne er nogle af de bedste i landet: Fuld økonomisk dækning af vikar i de to gange tre uger, uddannelsen varer, og fuld dækning af studieafgiften. Men der er ikke tvivl om, at det store uddannelsespres på skolerne på alle de områder, Faglighed For Alle omfatter, har betydet, at det er vanskeligt at undvære lærerne i de seks uger, uddannelsen varer.

Vurdering

Resultatet er ikke tilfredsstillende. Det er målet, at der er en praktiklæreruddannet pr. spor.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil gennem distrikterne søge at opnå større fokus på, at disse kvalifikationer prioriteres på skolerne. Det er essentielt for læreruddannelsen, og dermed også for de københavnske skolars renommé blandt nyuddannede lærere, at praktikperioderne på de københavnske skoler fungerer fuldt tilfredsstillende.

Kommunen deltager fra næste år i et udviklingsarbejde om praktik inden for naturfagene.

<p><i>Efteruddannelse i evaluering og læsning på tværs</i></p> <p>38 % af alle lærere har været gennem dette 30-timers efteruddannelsesforløb. Efter de over 1000 læreres deltagelse står og falder succesen med, at skoler og forvaltning følger op og sikrer, at evaluering samt læseudvikling bliver en opgave for lærerne i <i>alle</i> fag, hvori læsning indgår. Der er meldt timer ud til, at teamene efter kurset kan trække på de uddannede læse- og evalueringsvejledere.</p> <p>Vurdering ☐ ☒ ☐   Det har vist sig vanskelig at sætte gang i brugen af evalueringsvejledere på skolerne.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag   Der vil i Resultatsamtalerne september 2007 være fokus på implementeringen af evalueringsvejledere. Derudover vil forvaltningen sikre, at erfaringer fra DPU's udviklingsprojekt om læsning i fagene bliver videreformidlet til lærerne via vejlederkorpset.</p>
<p><i>Dansk som andetsprog</i></p> <p>Andelen af lærere, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i Undervisning af tosprogede elever, blev i skoleåret 2005/2006 opgjort til 69 % ud fra det vurderede behov (i dag 80 %). Ligeledes blev antallet af børnehaveklasseledere, som har deltaget i 120-timers kurset i dansk som andetsprog opgjort til 28 % ud fra det vurderede behov i skoleåret 2005/06 (i dag 64 %).</p> <p>Tidligere evalueringer har vist, at Københavns Kommune i forhold til resten af landet har mange efteruddannede på tosprogsområdet. Samlet udgift til efteruddannelse for skoler på integrationsområdet i skoleåret 2006/07 er 8,8 mio. kr.</p> <p>Ud over de generelle efteruddannelsessatsninger er der en yderligere uddannelsesindsats for skoler med få tosprogede elever i Københavnermodellen:</p> <p>§ 12-timers kursus for alle lærere og børnehaveklasseledere på skolen er gennemført for 10 skoler fordelt på skoleårene 2005/06 og 2006/07.</p> <p>§ 51-timers kursus for lærere i indskoling er gennemført for 30 lærere i skoleåret 2006/07.</p> <p>Efteruddannelsesindsatsen for Københavnermodellen følger dermed den politiske vedtagelse herom.</p> <p>Vurdering ☐ ☐ ☒   Resultatet er tilfredsstillende.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag   Med forvaltningens efteruddannelsesindsats i skoleåret 2008/09 forventes efteruddannelsesniveaue at nå 100 % af det vurderede behov. Derefter vil der alene være tale om opfølgende opdateringer i fagfeltet. Dog kan efteruddannelsesbehovet ændre sig i takt med, at Københavnermodellen for Integration når de fastsatte mål, og der derved kommer flere tosprogede elever på skoler, der i dag kun har et mindre antal tosprogede elever. Ligeledes vil der være behov for supplerende efteruddannelser som følge af fratrædelser mv.</p>
<p><i>It-kørekort</i></p> <p>Siden 1999 har Center for Informatik været udbyder af 'Det pædagogiske IT-kørekort'. Ca. 2400 lærere har gennemgået Skole-IT via Center for Informatik. Det nøjagtige tal kendes ikke, idet der løbende sker en udskiftning på skolerne, dvs. skoleflytninger samt ophør i ansættelsen.</p> <p>Vurdering ☐ ☒ ☐   Det er hensigten, at alle lærere erhverver Skole-IT. Resultatet er derfor ikke fuldt tilfredsstillende.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag   Da nyuddannede lærere generelt ikke har gennemgået kurset på seminariet, vil der til stadighed være brug for denne opkvalificering.</p>

F At skolerne udvikler deres evaluerings- og vejlederkultur, arbejder systematisk med elevplaner og har en fremadrettet anvendelse af test og andre evalueringsværktøjer

Evaluering

Gennemsnitlig målopnåelse i forhold til **strategi og metodeanvendelse** for arbejdet med evaluering-----

Skolerne under ét har 74,0 % målopnåelse mht. strategi for sin evalueringsindsats og 67,0 % målopfyldelse mht. praktisering af evaluering.

70,5 %

Andelen af skoler, som har udarbejdet principper for arbejdet med og udformning af elevplaner ----- 72,5 %

Læsning

Gennemsnitlig målopnåelse i forhold til **strategi og metodeanvendelse** for arbejde med læsning ----- 77,2 %

Skolerne under ét har 73,3 % målopnåelse mht. strategi for sin læseindsats og 81,0 % målopfyldelse mht. metodeanvendelse inden for dette område.

Kommentarer

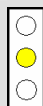
Evaluering

Sammendrag fra Resultatsamtalerne med skolelederne i 2006 viste følgende resultater for målopfyldelse i forhold til strategi og metodeanvendelse for arbejdet med evaluering:

Strategi: 61 %, metodeanvendelse 61 %.

Der er således sket en stigning. I skoleåret 2007/08 afsluttes den store efteruddannelsessatsning om evaluering i fagene for lærere, og distrikterne vil have ca. 70 uddannede evalueringsvejledere.

Tallet for andelen af skoler, som har udarbejdet principper for elevplaner, skal ses i forbindelse med tallet for andelen af elever, der har fået udarbejdet elevplaner (se afsnittet om forældresamarbejde).

Vurdering

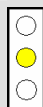
Skolerne er inde i en god proces mht. udvikling af evalueringskultur, men alle kulturændringer tager tid, og resultaterne er ikke fuldt tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil fortsat følge op på skolernes udvikling af deres evalueringskultur og støtte deres muligheder for en konstruktiv koordinering af de mange kommunale og statslige tiltag: it-baserede test, nye afsluttende prøver, ny karakterskala, elevplaner, brug af ministeriets E vurderingsportal, anvendelse af de kommunale evalueringsvejledere. Dette vil først og fremmest ske gennem efteruddannelse af evalueringsvejlederne.

Læsning

Sammenlignet med Resultatsamtalen 2006 er der i forhold til strategi og metodeanvendelse for arbejdet med læsning sket et fald. Resultatsamtalen viste i strategi for læsning 80 % (mod nu 73 %) og i metodeanvendelse 90 % (mod nu 81 %).

Vurdering

Selv om graden af målopfyldelse stadig er tilfredsstillende, vil denne tilbagegang få bevågenhed. Faldet kan dog skyldes en lidt anderledes opgørelsesform (spørgeskema i stedet for distriktsindberetninger).

Igangværende og planlagte tiltag

Der vil ske opfølgning i Resultatsamtalerne med skolelederne 2007.

F At skolerne udnytter læreres og lederes erhvervede viden og sikrer en effektiv vidensdeling

Til vidensdeling anvender 98,8 % **SkoleIntras lærerdelen**, 61,2 % **elevdelen** og 50,0 % **forældredelen**.

Udnyttelsesgrad af vidensdelingssystemer på skolen ----- 64 %

I forhold til planlægning og koordinering af aktiviteter og møder: 94 %

I forhold til udarbejdelse af årsplan og mål for undervisningen: 72 %

I forhold til udarbejdelse af elevplaner 66 %

Som kommunikationsredskab mellem lærer og forældre 39 %

Som kommunikationsredskab mellem lærer og elev 33 %

Som kommunikationsredskab mellem lærerne 95 %

Som kommunikationsredskab mellem lærer og ledelse 91 %

Som kommunikationsredskab mellem forældrene 20 %

Kommentarer

Disse tal dækker over en meget stor spredning skolerne imellem (fra 33 % til 83 % udnyttelsesgrad). Der er også meget stor forskel på skolerne mht. både læreres og elevers mulighed for at bruge SkoleIntra.

Brug af vidensdelingssystemer ledelse/ lærere

Procentfordelingen viser, at selve SkoleIntrasystemet er i funktion næsten alle steder, og der er derfor en forventning om, at procenten vil stige også på de mere specifikke områder som fx udarbejdelse af elevplaner.

Vurdering

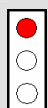
Selv om graden af målopfyldelse er høj, viser den store spredning mellem skolerne, at der er et behov for vidensdeling skolerne imellem.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil iværksætte initiativer, som kan støtte en sådan udveksling af erfaringer.

Brug af vidensdelingssystemer elever/ forældre

Det er en påfaldende stor forskel mellem udnyttelsesgraden mellem på den ene side ansatte på skolen og på den anden side mellem skoles ansatte og forældre og elever.

Vurdering

Den ringe brug af vidensdelingssystemer lærer/elever og skole/forældre er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Center for Informatik er opmærksom på spørgsmålet og vil i det kommende år foranstalte workshops, undersøgelser og tage kontakt til skolelederne for at få problemet afdækket og erfaringer videregivet.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 2 er:

2. Kvalitet betyder, at alle elever får faglige udfordringer svarende til deres faglige niveau og indlæringsevner

En overordnet indikation for denne kvalitet vil komme til udtryk i, at alle elever efter 9./10. klasse starter på en ungdomsuddannelse.

Andelen af elever fra to årgange som **påbegynder en ungdomsuddannelse** ----- 95,2 %

	Fra 9. klasse	Fra 10. klasse (andel af de 46 % fra kolonne 2)
Andelen, der fortsætter på gymnasium	36,4 %	71,4 %
Andelen, der fortsætter på erhvervsfaglig uddannelse	13,8 %	26,5 %
Andelen, der fortsætter i 10. klasse	46,0 %	
Andet	3,8 %	2,1 %

Kommentarer

Langt de fleste unge i folkeskolen tilmelder sig en ungdomsuddannelse. Tallene ved den fælles tilmelding til ungdomsuddannelserne for 2005 og 2006 er henholdsvis 95,2 % og 95,8 %. En sammenligning mellem Region Hovedstaden og de øvrige regioner viser, at færre i Region Hovedstaden vælger 10. klasse, og flere vælger at gå direkte i gymnasiet efter 9. klasse. Ser man på kønsfordelingen, vælger pigerne de gymnasiale uddannelser og drengene erhvervsuddannelserne. (Uni-C maj 2007).

Vurdering

Problemet er ikke optaget på ungdomsuddannelserne men det store frafald fra især erhvervsuddannelserne.

Igangværende og planlagte tiltag

Revision af vejledningsloven og erhvervsuddannelsesloven i 2008 betyder, at der iværksættes en række initiativer, der skal formindske frafaldet. Her kan nævnes

- Brug af mentorer i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse
- Udvidet brug af kontaktlærer
- Tidlig identifikation af elever med behov for støtte til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Ungdommens Uddannelsesvejledning København har desuden besluttet at følge intensivt op på afgangsårgang 2007 med henblik på at mindske frafaldet.

Kvalitetsbeskrivelse 2 styrkes ved ...

F At skolerne effektivt udnytter adgang til et tidssvarende udbud af undervisningsmidler

Målopfyldelse i forhold til antal elever pr. tidssvarende computer (5 elever = 100 %) -- 115,7 %

Det svarer til gennemsnitlig 4,36 elever pr. tidssvarende computer.

Kommentarer

Opgørelsen i rapporten over pædagogisk it-udstyr beror på tal opgjort august 2006. Resultatet svarer til 4,36 elev pr. tidssvarende pc. I juni/juli 2007 har der været en tilgang på 1950 nye pc'er samt en udfasning af ca. 350 pc'er som nu er ældre end fem år og derfor ikke 'tidssvarende'. At antallet af elever pr. pc (4,36) forekommer lavt i forhold til Undervisningsministeriets måltal på 5 elever pr. pc, skyldes ministeriets treårige og ekstraordinære satsning på tredjeklasser (IT i Folkeskolen), hvor kommunerne kunne søge midler til at købe udstyr.

Flere skoler har gjort opmærksom på, at de har flere computere end de anførte. Der vil typisk være tale om brugbare computere, der alligevel rubriceres som ikke-tidssvarende.

Vurdering

Ved næste års udfasning af computere (som på det tidspunkt er mere end fem år gamle) vil folkeskolerne i København være tæt på måltallet 5.

Igangværende og planlagte tiltag

Der vil fortsat blive tilført nye computere til skolerne.

F At skolerne har et særligt fokus på de 25 % fagligt svageste elever, især i forhold til læsning

Andelen af elever, som ikke kræver særlige læsemæssige tiltag ----- 83,0 %

Andelen, der efter 2. klasse kun kan klare læseudfordringer efter særlige tiltag: 16,4 %

Andelen, der efter 4. klasse kun kan klare læseudfordringer efter særlige tiltag: 18,2 %

Andelen, der efter 6. klasse kun kan klare læseudfordringer efter særlige tiltag: 18,9 %

Andelen, der efter 8. klasse kun kan klare læseudfordringer efter særlige tiltag: 14,3 %

Andelen af ovennævnte elever, som skolerne konsekvent følger op på: ----- 85,6 %

Kommentarer

Skolernes øgede fokus på læsning ser ud til at have god effekt. På de udvalgte klassetrin kan der i alle tilfælde i forhold til Resultatsamtalen 2006 konstateres en faldende procentandel (mellem 6 og 15 procentpoint) af elever, der kun kan klare læseudfordringer efter særlige tiltag.

Skolernes opfølgning i forhold til elever med læsevanskeligheder er i samme periode steget fra 72 % til 85,6 %. Det indikerer større fokus og mere målrettet indsats.

PISA København 2007 vil vise, om der i perioden 2004 til 2007 er sket et fald i procendelen af niendeklasseelever, som ikke har tilstrækkelige funktionelle læsefærdigheder. Rapporten offentliggøres primo 2008.

Vurdering

Selv om der er god fremgang fra 2006 mht. elever med læsevanskeligheder, der følges op på, er resultatet først fuldt tilfredsstillende, når opfølgingsprocenten er 100. Netop dette forhold havde højst prioritet i den politiske behandling af PISA-København.

Igangværende og planlagte tiltag

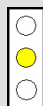
Alle afvigelser fra 100 % vil der blive fulgt op på i Resultatsamtale 2007.

Grad af forældres tilfredshed med skolernes **lektiehjælpsordning** (0-100 %) er **63,2 %**

Kommentarer

40 % af alle besvarelser til dette spørgsmål har været *ved ikke*. Blandt de 60 %, som reelt har givet deres mening til kende, har 90 % svaret inden for de tre kategorier: *hverken tilfreds eller utilfreds*, *tilfreds* eller *meget tilfreds* med tilbudet.

Det er muligt, at den store frekvens af *ved ikke*-svar afspejler, at en stor gruppe forældre ikke mener sig i stand til reelt at vurdere skolernes lektiehjælpsordning. Til gengæld er tilfredsheden udtalt blandt forældre, som har kendskab til ordningen.

Vurdering

Det er vanskeligt at vurdere tilfredsheden ud fra de nævnte resultater, bl.a. fordi det er uklart, om respondenterne har benyttet lektiehjælpsordningen.

Igangværende og planlagte tiltag

Næste år vil spørgsmålene blive formuleret klarere.

F *At skolerne sikrer, at alle børns skolegang gennemføres så tæt på normaliteten som muligt men med vidtgående hensyn til den enkelte elevs styrker og svagheder*

Andelen af elever på almenskolerne under ét, som er gået op til de afsluttende prøver ---- **98,7 %**

Kommentarer

Procenten (98,7) er fra foråret 2007, hvor elever kun med særlig dispensation og med forældrenes godkendelse kan fritages fra dele af de afsluttende prøver. Der findes endnu ikke sammenligningstal fra resten af landet.

Vurdering

Det skønnes vanskeligt at komme meget højere op end ca. 99 %. En mindre del af eleverne kan i 9. klasse være i udkanten af det almindelige system, ligesom en del af eleverne i modtagelsesklasser kan have været så kort tid i landet, at det ikke giver mening for dem at gå op til prøverne.

Igangværende og planlagte tiltag

Næste års Kvalitetsrapport vil have mere differentierede informationer om dette forhold.

Andelen af elevlektioner på skolerne under ét, som **fuldt ud gennemføres i elevens egen klasse** ----- 99,7 %

Andelen af elevlektioner på skolerne under ét som **fuldt ud gennemføres på elevens egen skole** ----- 99,9 %

Det er således kun 0,3 % af elevlektionerne, som pga. specialundervisning sker uden for klassen, og i vid udstrækning sker specialundervisning uden for klassen i dennes umiddelbare nærhed og integreret med klassens undervisning. Kun 0,1 % af elevlektionerne, som finder sted uden for skolen (fx på observationskolonier eller i særpraktik).

Kommentarer

Selv om det kun er få promille af lektionerne, der for eleverne samlet set finder sted "uden for klassen", viser tallene ikke, hvor mange elever, det drejer sig om, og i hvilken grad det rammer enkelte elevers normale skolegang.

Vurdering

Det er med den anvendte opgørelsesmetode vanskeligt at vurdere omfanget af eventuelle problemer.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil anvende en anden opgørelsesmetode i forbindelse med næste års kvalitetsrapport. Ligeledes vil der blive skelnet mellem specialundervisning i *specialcenter* over for specialundervisning uden for klassen men i *klassens umiddelbare nærhed* og integreret med klassens undervisning i øvrigt.

F At skolerne iværksætter initiativer, der som en del af det daglige arbejde retter sig mod de ressourcestærke børn i folkeskolen

23,0 % af forældrene overvejer eller har overvejet at flytte deres børn til andre skoler, fordi de vurderer, at **skolens faglige niveau** er for lavt.

Kommentarer

Tallet baserer sig på spørgeskemaundersøgelsen KL-Kompasset, som er gennemført i foråret 2007.

6,7 % af samtlige respondenter begrundet fravalget af distriktsskolen med forventninger om et manglende fagligt niveau.

Forældres tolkning af udtrykket "skolens faglige niveau" må antages at dække over et bredt og ikke klart defineret felt. Trods dette er det ikke tilfredsstillende, at 23 % af forældre med børn i københavnske folkeskoler på denne måde udtrykker utilfredshed med undervisningen. At 6,7 % allerede inden skolestart har negative forventninger, giver anledning til at undersøge årsagerne, for eksempel gennem næste års spørgeskema til forældre.

Vurdering

Der er tale om et utilfredsstillende resultat. Uanset om de pågældende forældres overvejelser fører til udmelding, eller om forældrenes vurdering er rimelig, så kalder tallet på en forstærket indsats.

Igangværende og planlagte tiltag

Som led i Faglighed For Alle er der planlagt forskellige initiativer fx fagolympiader for at sikre de rigtige udfordringer også til de fagligt stærke elever. I det kommende år iværksættes desuden et informationsarbejde blandt skoleledere og lærere for at sætte fokus på denne gruppes særlige behov.

Forvaltningen har derfor en forventning om, at dette tal vil falde i de kommende år.

Integration

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 3 er:

3. Kvalitet betyder, at elever og forældre mødes i skolen på tværs af etniske og sociale grupperinger og dermed styrker fundamentet for et samfund med stærk sammenhængskraft og høj tillid mellem borgerne

Kvalitetsbeskrivelse 3 styrkes ved ...

F At forvaltningen sikrer, at tosprogede forældre får kendskab til deres rettigheder vedrørende frit skolevalg

Etsprogede forældres grad af ønskeopfyldelse for hele kommunen -----	90,1 %
Tosprogede forældres grad af ønskeopfyldelse for hele kommunen -----	93,4 %

Kommentarer

Tallet for ønskeopfyldelse angiver, hvor mange procent af forældre til elever i kommunens børnehaveklasser, der har fået opfyldt deres 1. prioritetsønske for skoleåret 2007/08.. Tallet er regnet separat ud for klassernes tosprogede - og etsprogede - elever.

Ønskeopfyldelsesprocenten for ét- og tosprogede elever under ét varierer fra 20 % til 100 %. Hvis en skole har en ønskeopfyldelsesprocent på 100, er der antagelig en del hjem, der netop har ønsket denne skole, men ikke har kunnet få plads dér. De to skoler, som i kommunen repræsenterer yderpunkterne, er således netop naboskoler.

Vurdering

Forvaltningen vurderer resultatet som tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Som et led i Faglighed For Alle er det i forbindelse med indskrivningen til skolestart august 08 vedtaget at gennemføre en oplysningskampagne om frit skolevalg for forældre til tosprogede skolestartere. Forvaltningen finder ikke, at der er behov for yderligere tiltag, da disse forældres ønskeopfyldelse er højere end forældre til etsprogede skolestartere.

F At der opnås en mere ligelig fordeling af ét- og tosprogede elever

De skoler, som deltager i Københavnermodellen for integration, og som har en høj tosprogsprocent, har over ca. to år sænket denne procent med gennemsnitligt 3,4 procentpoint fx fra 75 % til 72 %.

De skoler, som deltager i Københavnermodellen for integration, og som har en lav tosprogsprocent, har over ca. to år hævet denne procent med gennemsnitlig 5,7 procentpoint fx fra 15 % til 21 %.

Kommentarer

Gennemsnittet for andel tosprogede elever på de københavnske folkeskoler er 32 %. Målet for de skoler i Københavnermodellen, der ligger *over* dette gennemsnit, er, at gennemsnittet skal falde, så det nærmer sig det kommunale gennemsnit. Målet for de skoler i Københavnermodellen, der ligger *under* dette gennemsnit, er, at gennemsnittet skal stige, så det nærmer sig det kommunale gennemsnit. Skoler med mange tosprogede elever skal således indskrive flere etsprogede elever, og skoler med få tosprogede elever skal indskrive flere tosprogede elever.

<i>Indskrivningen af tosprogede elever på skoler med mange etsprogede</i>	
☐ ☐ ☒	<p>Vurdering Stigningen i tallene for skoler med lav tosprogsprocent må siges at være tilfredsstillende.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Københavnmodellen fortsætter i henhold til politisk vedtagelse, dog med justeringer i forhold til de foreslåede strukturændringer på skoleområdet.</p>
<i>Indskrivningen af etsprogede elever på skoler med mange tosprogede</i>	
☐ ☒ ☐	<p>Vurdering Dette område kræver særlig opmærksomhed.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Indsatsen for disse skoler i Københavnmodellen har særligt fokus i skoleåret 07/08. Der iværksættes bl.a. netværk mellem skolerne med henblik på erfaringsudveksling. Samtidig er der fokus på de foreslåede strukturændringers betydning for fordelingen af et- og tosprogede elever på disse skoler i Københavnmodellen.</p>

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 4 er:

4. Kvalitet betyder, at etnicitet ikke er en selvstændig faktor for et barns præstationsniveau

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forskellen mellem de tosprogede elevers resultater ved folkeskolens afsluttende prøver og de etsprogede elevers resultater – korrigeret for elevernes socioøkonomiske baggrund.

De tosprogede elevers gennemsnitskarakter i de bundne prøvfag – korrigeret for elevernes socioøkonomiske baggrund – udgør i forhold til de etsprogede elevers gennemsnitskarakter på kommunens folkeskoler under ét -----

97,1 %

Gennemsnittet for de etsprogede er 7,97 og for de tosprogede 7,74

Det tilsvarende korrigerede tal for faget dansk er 96,4 %, for matematik 94,6 %, for engelsk 103,7 % og for fysik/kemi 102,5 %.

Ukorrigeret udgør de tosprogede elevers gennemsnitskarakter i forhold til de etsprogedes 89,0 %. Etsprogedes karaktergennemsnit er ukorrigeret 8,16, tosprogedes 7,26.

Kommentarer

Målet er, at præstationsgabets mellem et- og tosprogede elever skal halveres på 4 år (2010) og lukkes på otte år (2014). Ovenstående tal udgør første måling af præstationsgabets og baserer sig på prøvekaraktererne i 2006. Målet er altså herefter, at de 97,1 % i 2010 er hævet til 98,6 % og i 2014 til 100 %.

Af hensyn til sammenligneligheden med andre resultater i Kvalitetsrapporten er forskellen opgjort i procent. Ret beset giver det ikke megen mening, da karakterskalaens nulpunkt jo er vilkårligt valgt. Med den nye karakterskala fra 2007 vil procenten ændres, selv om præstationerne skulle være de samme. Det gælder tilsvarende for karakterforskellen, som i 2006 var 0,23 point ($7,97 \div 7,74$). Med den nye karakterskala vil forskellen – ligeledes ved uændrede præstationer – være en anden.

Præstationsgabets i dansk og matematik

Det svage resultat i matematik er givetvis forbundet med vanskelighederne i dansk/læsning – store dele af matematikken består i at gøre sprogligt formulerede problemstillinger til matematik.

  	<p>Vurdering Resultatet er ikke tilfredsstillende, før præstationsgabets er lukket.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Den samlede indsats i Faglighed For Alle, der implementeres på skolerne fra august 2007 samt den generelle indsats på tosprogsområdet, skal resultere i, at også præstationsgabets i dansk og matematik lukkes.</p>
<p><i>Præstationsgabets i fysik/ kemi og engelsk</i> Som det ses, scorer tosprogede efter socioøkonomisk korrektion bedre end etsprogede i engelsk og i fysik/kemi.</p>	
  	<p>Vurdering Forvaltningen vurderer, at resultatet er tilfredsstillende.</p> <p>Igangværende og planlagte tiltag Forvaltningen iværksætter ingen tiltag for at lukke det "omvendte" præstationsgab.</p>

Kvalitetsbeskrivelse 4 styrkes ved ...

F At forvaltningen og skolerne sikrer, at undervisningen af de tosprogede elever varetages af kvalificerede lærere og ud fra principper for undervisning i dansk som andetsprog

Andelen af lærerne i sprogcenteret og modtagelsesklasser på skolen, som har **linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i Undervisning af tosprogede elever**----- 80,5 %

Tallet angiver, i hvilken udstrækning skolerne faktisk har sørget for at det er kvalificeret personale, som forestår undervisningen i sprogcenter og modtagelsesklasser.

Andelen af lærere, som har **linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers grundlæggende efteruddannelse i Undervisning af tosprogede elever**----- 80,0 %

Tallet angives her som procent af det af forvaltningen vurderede behov.

Vedrørende efteruddannelse i dansk som andetsprog: *Se under Styrket faglighed*

Andel af skoler, der har udarbejdet principper for dansk som andetsprog----- 50 %

16 lærere på skolerne har pd i dansk som andetsprog og 58 har linjefag heri.

Kommentarer

Vedr. placering af lærerne

Som det fremgår, udnytter skolerne gennemsnitligt de uddannede lærere i høj grad til at varetage dansk som andetsprogsundervisningen.

Efteruddannelse af lærerne

For kommentar angående efteruddannelse, se under dansk som andetsprog i Styrket faglighed.

Principper for undervisningen i dansk som andetsprog

Det er ikke et lovkrav, at skolen skal udarbejde principper for undervisningen i dansk som andetsprog, men i bekendtgørelsen om kvalitetsrapporten forlanges det, at dette tal oplyses. Der findes bindende kommunale rammer for dansk som andetsprogsundervisningen. Rammerne er indeholdt i det årlige ressourceudmeldingscirkulære. Rammerne vedrører organisering og ressourceanvendelse for dansk som andetsprogsundervisningen. Det er pålagt alle skoler at overholde disse rammer.

Vurdering
Forvaltningen vurderer, at resultatet generelt er tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag
Forvaltningen har gjort de få skoler, som ikke havde udnyttet deres uddannede lærere til at varetage dansk som andetsprogsundervisningen, opmærksom på det hensigtsmæssige i at gøre dette. Det er gjort i forbindelse med opfølgningen på forvaltningens opgørelse over lærere, som har linjefag i dansk som andetsprog eller 240-timers kurset for skoleåret 2006/07 og

ved tildelingen af nye kursuspladser på 240-timers kurset for skoleåret 2007/08. Skolen får således ikke tildelt flere efteruddannelsesressourcer på området, hvis der er uddannet et tilstrækkeligt antal lærere til at dække behovet for dansk som andetsprogsundervisning på skolen, selvom de uddannede lærere eventuelt ikke varetager denne undervisning.

F At skolerne sikrer, at alle tosprogede elever modtager undervisning i dansk som andetsprog i forhold til deres behov

Andelen af tosprogede elever, som skolerne har **sprogscreenet**----- 72,7 %
 Det var et politisk krav, at alle elever skulle sprogscreenes i 2006

Andelen af tosprogede elever, som på den baggrund vurderes at have **behov for undervisning i dansk som andetsprog** ----- 50,2 %

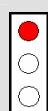
Andelen af tosprogede elever med behov for dansk som andetsprog, **som har modtaget dette** ----- 87,7 %

Grad af forældres tilfredshed med **skolens sproglige og faglige støtte til tosprogede** (0-100 %)----- 62,2 %

Kommentarer

Gennemførte screeninger

Det blev vedtaget i Børne- og Ungdomsudvalget, at samtlige tosprogede elever skulle sprogscreenes i 2006. På den baggrund er det ikke tilfredsstillende, at kun 72,7 % er blevet sprogscreenet dette år. En del skoler skrev dog ved evalueringen af sprogscreeningen i februar 2007, at de ville sprogscreene den resterende gruppe elever i løbet af foråret 2007. Flere skoler har i høringsfasen gjort opmærksom på, at de manglende screeninger er gennemført i foråret 2007.

Vurdering

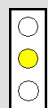
Den manglende målopfyldelse for 2006 er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Mange skoler anfører i deres høringssvar, at de har gennemført 2006-screeningerne i foråret 2007. For de øvrige skoler vil der blive fulgt på dette i Resultatsamtale 2007.

Undervisning i dansk som andetsprog

Ifølge folkeskoleloven samt bekendtgørelse nr. 31 af 20.1.2006 skal de elever, som har behov for basis- eller supplerende undervisning i dansk som andetsprog, henvises til denne undervisning. I evalueringen af sprogscreeningen angives manglende ressourcer som den overvejende grund til, at screeningerne ikke fuldt ud er gennemført.

Vurdering

Det er mindre tilfredsstillende, at 12,3 % af de tosprogede elever ikke har modtaget den undervisning, de har behov for.

Igangværende og planlagte tiltag

Der vil blive fulgt op på dette forhold i Resultatsamtalen 2007.

Forældretilfredshed med skolens sproglige støtte

I besvarelserne blandt de tosprogede børns forældre har 20 % svaret *ved ikke* til, hvor tilfredse de er med kvaliteten af skolens sproglige og faglige støtte til tosprogede elever. 59 % af forældrene er *tilfredse* eller *meget tilfredse*, og 18 % er *hverken tilfreds eller utilfreds*.

Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 5-7 er:

5. Kvalitet betyder, at elevernes skolegang er præget af tryghed og velvære, glæde ved at lære under tilpassede udfordringer samt følelse af meningsfuldhed

6. Kvalitet betyder, at eleverne respekteres som selvstændige individer med egne rettigheder

7. Kvalitet betyder, at eleverne har udviklet deres mulighed for selv at tage vare på deres tryghed og velvære, glæde ved at lære, herunder deres lyst til at opsøge udfordringer og møde omverdenen med åbenhed og nysgerrighed

Kvalitetsbeskrivelserne 5, 6 og 7 styrkes ved ...

F *At skolerne i alle forhold selv praktiserer demokratiske værdier og demonstrerer demokratiske holdninger*

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **medbestemmelse** ud fra fire spørgsmål til **eleverne** --- 56,0 %

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **medbestemmelse** ud fra ét spørgsmål til **forældrene** --- 61,2 %

Spørgsmålene vedrører medbestemmelse i klassen og i elevråd.

Kommentarer

Der er forskel på hvordan elever og forældre opfatter elevernes indflydelse. Forældrebesvarelserne er væsentlig mere positive end de samlede elevbesvarelser.

Der er forskel på besvarelserne om medbestemmelse i forhold til, om eleverne spørges om deres medbestemmelse på klasseniveau eller på skoleniveau. 11 % der svarer *ved ikke* på spørgsmålet om, hvor meget eleverne er med til at bestemme i klassen, og 31 % svarer *ved ikke*, når der spørges om, hvor meget indflydelse eleverne/eleverådets har på skoleniveau. Undersøgelsens data siger ikke noget om, hvorvidt det er de mindste klasser, der i særlig grad vurderer elevrådets muligheder for at bestemme på skoleniveau.

Når eleverne bliver spurgt, hvor meget de er med til at bestemme, hvad der sker på skolen, svarer 44 % positivt og 24 % negativt. 33 % af eleverne giver udtryk for, at de kun i mindre grad er med til at bestemme.

På spørgsmålene om, hvor meget eleverne er med til at bestemme i klassen, ser besvarelserne anderledes ud. 49 % af eleverne svarer, at de oplever, de er med til at bestemme, hvad der skal ske i klassen. 40 % svarer negativt, og 45 % oplever, at de i nogen eller mindre grad har mulighed for at bestemme.

Vurdering

Oplevelsen af medbestemmelse er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Samlet set er der grund til at fortsætte med at tydeliggøre, hvad eleverne kan eller skal have indflydelse på i klassen og på skolen. Ved næste års spørgeskemaundersøgelse vil forvaltningen forsøge at specificere spørgsmålene yderligere, således at man kan få et

endnu mere nuanceret billede af, hvor der kan sættes ind. Forvaltningen afholder i september 2007 en temadag med de ældste elevrepræsentanter for at kvalificere arbejdet med demokratisk dannelse på skolerne.

F At konflikter og uoverensstemmelser mellem elever håndteres på en hensigtsmæssig måde, og at eleverne selv kan håndtere dem og få hjælp efter behov

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **konflikthåndtering** ud fra fem spørgsmål til **eleverne** -- 64,5 %

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **konflikthåndtering** ud fra et spørgsmål til **forældrene** - 66,3 %

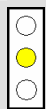
Spørgsmålene vedrører skolens og elevernes evne til at håndtere konflikter.

Kommentarer

31 % af eleverne svarer, at uvenskab opstår 1-2 gange om måneden. 3 % vurderer, at uvenskab opstår hver dag, og 13 %, at det sker hver uge. 25 % svarer *ved ikke* til dette spørgsmål.

72 % svarer positivt på spørgsmålet om, hvor tit det ender på en god måde, når der er nogen i klassen, som har været uvenner. 10 % svarer *ved ikke*.

Andre spørgsmål handler om, hvem der i tilfælde af konflikter hjælper. I opgørelsen af elevernes besvarelser er forvaltningens succeskriterium, at primært elever og dernæst lærere er bedst til at hjælpe. 53 % vurderer, at eleverne er de bedste til at hjælpe, hvor 41 % synes, at lærerne er bedst til at hjælpe. 3 % peger på skoleinspektøren som den, der er bedst til at løse konflikter.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at eleverne finder at konflikter bedst løses tæt på de involverede, men det er mindre tilfredsstillende, at kun 72 % generelt synes, at konflikterne løses på en god måde.

Igangværende og planlagte tiltag

Elevernes besvarelser er en bekræftelse på, at forvaltningen med Faglighed For Alle-aktiviteterne omkring konflikthåndtering med uddannelse af elev- og læremaglere har fat i dem, som eleverne allerede mener, er de bedste til at løse konflikter på skolen.

F At skolerne sikrer alle elever en skolegang, som eleverne oplever som tryk, og hvor de ikke bliver udsat for vold eller mobning, og at skolen arbejder på at fastholde forældre på deres opdragelsesansvar

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **grundlæggende tryk og trivsel** ud fra fem spørgsmål til **eleverne** ----- 82,1 %

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **grundlæggende tryk og trivsel** ud fra to spørgsmål til **forældrene** ----- 70,6 %

Spørgsmålene vedrører glæde ved at gå i skole (og ved livet i det hele taget), trivsel og mobning.

Kommentarer

Tryk

85 % og 86 % af eleverne svarer positivt, hvad angår oplevelsen af tryk i skole og skolegård, og 2 - 3 % angiver negative svar. Dette resultat er klart bedre end resultatet fra en tilsvarende undersøgelse fra den danske gren af *Health Behaviour in School-aged Children* (HBSC) fra 2002 på 59-67 %.

På spørgsmålet om tilfredshed med eget liv på en skala 1-10 placerer 12 % af eleverne sig fra 1 - 5. 37 % placerer sig på 6 - 8, og endelig 43 % på 9 -10. Dette resultat svarer nøjagtigt til landsresultatet fra HBSC-undersøgelsen. København ligger lidt bedre, men har modsat HBSC ikke 9. klasse med.

Vurdering

Forvaltningen anser de opnåede resultater omkring generel tryghed for tilfredsstillende. 100 % tryghed er ikke opnåeligt.

Igangværende og planlagte tiltag

Borgmester og forvaltning deltager i et tværkommunalt samarbejde om livsglæde, som indledtes i efteråret 2006. Samarbejdets hovedformål er:

- 1) at sætte fokus på livsglæde
- 2) at udvikle og afprøve forskellige metoder til indsamling af data
- 3) at vidensdele og inspirere
- 4) at samarbejde på relevante områder.

Mobning

7 % svarer, at de bliver mobbet hver dag eller to -tre gange om ugen, hvilket er utilfredsstillende. De 7 % svarer til HBSC-undersøgelsen

I alt 16 % angiver, at de er blevet mobbet mindst to gange om måneden inden for de sidste to måneder. Dette tal er højere end den landsdækkende undersøgelse (HBSC) men lavere end en anden landsdækkende undersøgelse fra Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM).

Vurdering

På trods af at Københavns resultater svarer til resten af landet, er de ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Med de initiativer, som er igangsat i Faglighed For Alle med Konflikt håndtering og Klasseledelse, forventes færre oplevelser af mobning. Forvaltningen vil opfordre til brug og efterlevelse af skolens formulerede mobbepolitik.

F At lærerne praktiserer god klasseledelse, som sikrer arbejdsro og skaber rum for læring og fordybelse

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **klasseledelse og rum for læring** ud fra fire spørgsmål til eleverne ----- 52,7 %

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **klasseledelse og rum for læring** ud fra ét spørgsmål til forældrene ----- 66,3 %

Spørgsmålene vedrører stemningen i klassen samt arbejdsro og mulighed for at koncentrere sig.

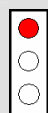
Kommentarer

Forældrenes besvarelser er på dette område mere positive end elevernes.

34 % af eleverne svarer negativt på spørgsmålene om, hvor nemt det er at koncentrere sig i timerne. Samtidigt svarer 57 % negativt, hvad angår uro i timerne. Disse tal følger en landsdækkende tendens og levner stor plads til forbedring og udvikling. Ligesom de understreger behovet for at styrke lærernes klasseledelse.

65 % af eleverne svarer positivt, hvad angår stemningen i klassen i timerne. På spørgsmålet om, hvor pænt man taler til hinanden i klassen, svarer 48 % positivt og 22 % negativt.

DPU's følgeforskning på baggrund af PISA-København har set på, hvad der karakteriserer skoler, som har bedre resultater end forventeligt. Et gennemgående træk ved disse skoler er klarhed mht. formål og kommunikationsformer samt en konsekvent fastholdelse af disse i undervisningsforløbet.

Vurdering

Resultaterne omkring elevens og forældres oplevelse af klasseledelse er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Der gennemføres i dette skoleår et pilotprojekt med klasseledelse på fire skoler. Nyansatte lærere får tilbudt et kursus i klasseledelse. Kurset er på grund af stor deltagelse dubleret. Desuden arrangeres en konference om klasseledelse, og der udvikles et inspirationskatalog til skolerne om klasseledelse.

Forvaltningen agter at sikre vidensdeling og erfaringsudveksling på baggrund af DPU's beskrivelser af højtscorerende skoler.

F *At skolerne giver alle elever udfordringer, der afspejler et højt forventningsniveau men også den enkelte elevs kapacitet*

Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevens faglige udbytte ud fra tre spørgsmål til eleverne	71,0 %
Gennemsnitlig score (0-100 %) på elevens faglige og sociale udbytte ud fra tre spørgsmål til forældrene -----	63,4 %

Spørgsmålene vedrører det faglige udbytte, lærernes evne til at engagere, udviklingen af sociale færdigheder og tilpassede forventninger.

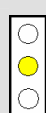
Kommentarer

82 % svarer positivt, hvad angår spørgsmålet om, hvor meget de lærer i skolen.

39 % af eleverne svarer, at de opgaver, de får af deres klasselærer, er lidt svære. Forvaltningen har defineret dette svar som det mest højtscorende. 24 % svarer, at opgaverne er lidt lette, og 16 % svarer, at de er svære.

25 % svarer, at de som regel skal gøre sig lidt umage for at følge med i timerne. Forvaltningen har defineret dette svar som det mest højtscorende. 17 % skal gøre sig umage, og 15 % skal gøre sig meget umage. 21 % svarer, at de skal gøre sig mindre umage, og 14 % skal enten ikke eller slet ikke gøre sig umage for at følge med.

Svarene på spørgsmålene om, hvor svære/lette opgaverne er, og hvor megen umage eleverne skal gøre sig, tyder på, at der flere steder kan stilles højere forventninger til elevernes indsats og formåen. I afsnittet Styrket faglighed fremgår det desuden, at det faglige niveau er et meget centralt aspekt hos forældrene i deres overvejelser om at beholde barnet i den nuværende skole eller skifte til en anden.

Vurdering

Oplevelsen af fagligt udbytte og forventningsniveau er ikke helt tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Det er forvaltningens vurdering, at det generelle fokus på evaluering og på elevpræstationer vil betyde, at eleverne kommer til at opleve større forventninger fra lærerside. Forvaltningen har, som en del af Faglighed For Alle, ansat en konsulent med særlig fokus på de fagligt stærke elever. Der planlægges aktiviteter som fx fagolympiader.

F *At skolerne skaber meningsfulde læringsammenhænge, som overskrider det enkelte individ og som forholder sig til en forpligtende horisont af idealer, fortællinger og fællesskaber*

Gennemsnitlig score (0-100 %) på meningsfuldhed og læreropmærksomhed ud fra tre spørgsmål til eleverne -----	65,7 %
--	--------

Spørgsmålene vedrører oplevet meningsfuldhed og læreropmærksomhed på den enkelte elevs indsats.

Kommentarer

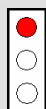
I forhold til den overordnede målsætning om meningsfulde læringsammenhænge m.v. har forvaltningen kun data på nogle delelementer heraf, men disse aspekter er vigtige elementer for elevernes motivation og nysgerrighed.

77 % af eleverne besvarer spørgsmålene positivt; de oplever, at de kan se meningen med det, de laver i timerne.

74 % svarer positivt på, hvad de synes om at gå i skole for tiden. 20 % benytter de 3 negative svarmuligheder. I HBSC-undersøgelsen fra 2003, hvor der er fire svarmuligheder mod forvaltningens seks, svarer 79 % positivt.

58 % svarer positivt på spørgsmålet om, hvor tit deres lærer lægger mærke til, at de har gjort sig umage.

DPU's følgeforskning på baggrund af PISA-København har set på, hvad der karakteriserer skoler, som har bedre resultater end forventeligt. Et gennemgående træk er, at man på disse skoler er i stand til at fastholde fokus på undervisningens faglige indhold, selv om opmærksomheden undertiden må rettes mod fx sociale aspekter. Det betyder således, at det er vigtigt, at den enkelte lærer holder undervisningens faglige spor og er tydelig omkring helheden og de enkelte aktiviteterets formål.

Vurdering

Det er helt afgørende for elevernes udbytte af skolegangen, at de kan se meningen med det, som sker i undervisningen. Det er derfor ikke tilfredsstillende, at 23 % ikke kan det.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen agter at sikre vidensdeling og erfaringsudveksling på baggrund af DPU's beskrivelser af højtscorende skoler. Der er tale om højtscorende skoler dels i gruppen med mange tosprogede, dels i gruppen med gennemsnitlig tosprogsprocent, dels i gruppen med lav tosprogsprocent.

F *At skolerne anvender, udvikler og kvalificerer undervisningsformer og evalueringsformer, hvor børn og unge i højere grad indgår i diskussioner, hvor de lytter og respekterer klassekammeraternes meninger og formulerer deres egne meninger*

Gennemsnitlig score (0-100 %) på brug af **evalueringsformer, som inddrager eleverne**, ud fra spørgsmål stillet til **skolerne** ----- **65,4 %**

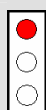
Spørgsmålene vedrører evalueringsformerne 'elevsamtaler eller elevkonference' (87 %), elevlogbog og 'portfolio' (44 %)

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **elevmedbestemmelse i forhold til undervisningsformer** ud fra et spørgsmål til **eleverne** ----- **32,0 %**

Kommentarer

I forhold til elevinddragelse rummer portfoliomethoden et udviklingspotentiale. Fagligt set er portfoliomethoden en bredt dækkende evalueringsform, som er karakteriseret ved, at eleven selv er i centrum for evalueringsprocessen.

DPU's pilotprojekt til følgeforskning på baggrund af PISA-København har blandt andet set på elevinddragelse. Det beskrives her som en fordel, at man praktiserer en vekslen mellem et åbenlyst lærervalgt, fagligt relateret indhold og en direkte og eksplicit elevinddragelse, hvor elevernes bidrag tages alvorligt

Vurdering

Det er ikke tilfredsstillende, at der kun er 32 % målopfyldelse på spørgsmålet om elevmedbestemmelse netop på undervisningsformer. Erfaringer med individuelle læringsstile indikerer, at undervisningsformer med fordel kan tilpasses den enkelte.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil opfordre skolerne til i højere grad at anvende evalueringsformer, som inddrager eleverne. Samtidig agter forvaltningen at sikre vidensdeling på baggrund af DPU's beskrivelser i det omtalte pilotprojekt.

Sunde børn

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 8 er:

8. Kvalitet betyder, at eleverne bevæger sig så meget som muligt i skolen og generelt får tilstrækkelig motion

Kvalitetsbeskrivelse 8 styrkes ved ...

F *At forvaltningen har iværksat nødvendig efteruddannelse i forhold til idræts- og svømmelærere, og at skolen prioriterer, at lærere, der underviser i idræt, er fagligt kvalificerede*

Andelen af timer i idræt på skolerne under ét, som varetages af lærere, der har linjefag, tilsvarende faglig uddannelse eller lignende kvalifikationer ----- 84,5 %

97,6 % af timerne dækkes af uddannede lærere

Skolerne har i alt tilmeldt 13 lærere til **linjefagsuddannelse i idræt** (med centralt tilskud).

Kommentarer

På baggrund af, at mange linjefagsuddannede idrætslærere øjensynligt stopper tidligt med at undervise i idræt pga. støjniveau, fagets status, ringe fysiske rammer, m.m., er det overraskende, at andelen af linjefagsuddannede, der varetager undervisningen i idræt, er på højde med fag som fysik/kemi og matematik.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at lærerne i idræt er fagligt kvalificerede.

Igangværende og planlagte tiltag

Der udbydes linjefagsuddannelse med central støtte.

F *At skolen giver gode muligheder for at lege og bevæge sig indendørs og udendørs, at elever faktisk bevæger sig tilstrækkeligt, og at idrætsundervisningen er mangfoldig og inspirerende*

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **muligheder for at lege og bevæge sig** ud fra to spørgsmål stillet til eleverne ----- 56,5 %

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **muligheder for at lege og bevæge sig** ud fra et spørgsmål stillet til forældrene ----- 61,7 %

Spørgsmålene vedrører, hvilke muligheder og faciliteter der er stillet til rådighed

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **elevernes faktiske fysiske udfoldelser** ud fra tre spørgsmål stillet til eleverne.----- 53,6 %

Spørgsmålene vedrører omfanget af bevægelse i alt og specifikt uden for idrætstimerne samt graden af fysisk anstrengelse. 50-60 minutters bevægelse i skolen pr. dag er scoret som

100 %.

Gennemsnitlig score (0-100 %) på **elevens oplevelse af idrætsundervisningen** ud fra tre spørgsmål stillet til eleverne ----- **60,5 %**

Spørgsmålene vedrører variation og generel tilfredshed.

Kommentarer	
<i>Bevægelsesmulighederne udendørs</i>	Det er tilfredsstillende, at 67 % af eleverne ser positivt på mulighederne for at røre sig udendørs på skolerne, og mere end 25 % betegner mulighederne som meget gode. Det er overraskende set på baggrund af, at mange skoler klager over dårlige og nedslidte skolegårde
<i>Bevægelsesmulighederne indendørs</i>	Derimod svarer elevernes vurdering af de indendørs muligheder for at røre sig mere til billedet af skoler med snævre fysiske rammer. 41 % svarer positivt på mulighederne for at lege og bevæge sig indendørs.
<i>Elevernes faglige og fysiske aktivitet</i>	Der er meget få elever, der kommer tæt på målsætningen om, at elever skal bevæge sig og være fysisk aktive i mindst 60 minutter på en skoledag. 61 % af eleverne svarer, at de rører sig mellem 30 og 50 minutter. Eleverne er generelt tilfredse med kvaliteten af idrætsundervisningen. De synes, at den er alsidig, og at de får mulighed for at prøve mange idrætsgrene. Intensiteten i idrætsundervisningen kunne derimod godt være højere, så flere elever oplever, at de får pulsen op og sved på panden, viser besvarelsene.
 Vurdering	På grund af såvel elevernes faglige udbytte af undervisningen som sundhedsaspektet er det ikke tilfredsstillende, at eleverne så sjældent får sved på panden.
Igangværende og planlagte tiltag	I Faglighed For Alle igangsættes flere tiltag. Under overskriften: <i>Motion i klassen</i> udvikles inspirationsmateriale med ideer til at indtænke motion i konkrete fag som dansk og matematik eller som pausegymanstik. Lærerne tilbydes et kursus under samme overskrift. Desuden indføres en idrætskoordinatorfunktion på alle skoler. Koordinatoren kan give fornyede muligheder for at styrke idrætslærernes engagement og faglige udvikling. Men der må dog fortsat arbejdes på nye og målrettede efteruddannelses tilbud, da mange idrætslærere oplever, at efteruddannelse inden for deres område nedprioriteres.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 9 er:

9. Kvalitet betyder, at eleverne er sunde og har forståelse for og viden om den betydning, som økologi, mad og bevægelse har for deres sundhed

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes vurdering af skolens indsats for at fremme elevernes sundhed.

Forældrenes tilfredshed (på en skala fra 0 – 100 %) med **skolens indsats for at fremme sundhed** ----- **57,7 %**

Kvalitetsbeskrivelse 9 styrkes ved ...

F *At forvaltningen og skolerne sikrer, at eleverne har mulighed for at få sund mad, frugt og vand i løbet af skoledagen, så de har gode forudsætninger for at lære*

Andelen af skoler, hvor der er etableret skolebod -----	78 %
Skoleboderne har samlet set en omsætning på 365 kr. pr. elev	
Andelen af omsætningen i skoleboderne, der udgør et fuldt, sundt måltid -----	46 %

Kommentarer

Udtrykket fuldt, sundt måltid skal forstås med et vist forbehold. Evalueringen af skolemadsordningen i 2007 påpeger, at selv om sortimentet generelt må betegnes som sundt, er der dog et underskud af D-vitamin og kostfibre. Begrebet fuldt måltid er relativt, idet en pige i børnehaveklassen og en dreng i 9. klasse har meget forskellige krav til kalorieindholdet. Generelt dækker disse fulde måltider ca. 2/3 af en gennemsnitselevs kaloriebehov midt på dagen.

De resterende 54 % af salget i skoleboderne (det, som ikke er registreret som fulde, sunde måltider) udgøres af drikkevarer eller mindre retter, der kan fungere som supplement til madpakken.

Vurdering

Ud fra ovenstående tal og den gennemførte evaluering er resultatet ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

I løbet af skoleåret 2007/08 vil yderligere seks skoler få etableret skoleboder. En skole får skolebod i løbet af 2008/09. Med den nye sundhedspolitik for Københavns Kommune (2006 – 2010) vil der blive skabt en ny ramme omkring skolernes arbejde med elevernes sundhed.

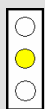
F At forvaltningen og skolerne sikrer, at skolerne er miljøcertificerede

Andel af skoler som er miljøcertificeret eller som forventes certificeret i 2007 -----	26 %
71 % har endnu ikke fået tilbudt certificering, mens 3 % ikke har taget imod tilbuddet.	

Kommentarer

I sammenligning med andre godkendte miljøcertificeringer i landet udskiller Københavns Kommunes miljøcertificering sig ved ikke udelukkende at have fokus på besparelser på vand og energi m.m. I Københavns Kommune er hovedfokus på, at børnene udvikler miljøbevidsthed og miljøkompetence.

17 skoler er blevet miljøcertificeret og recertificeret i 2007 fra distrikterne Nørrebro og Vanløse-Brønshøj Husum. (Derudover er i alt 87 institutioner blevet certificeret).

Vurdering

26 % miljøcertificerede skoler er tilfredsstillende ud fra tiltagets målsætning om 29 % i 2007, men der er naturligvis et stykke vej til 100 %.

Igangværende og planlagte tiltag

Fra 2008 genoptages miljøcertificering af skoler. Lederne på skolerne inviteres i december 2007 til et forberedende seminar. I september 2008 starter miljøcertificeringsprocessen med undervisning m.m. Målet er at have miljøcertificeret 70 % af skolerne i 2009.

Udsatte børn

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 10 er:

10. Indsatsen for de udsatte børn rettes i højere grad mod forebyggelse end mod behandling, og problemerne fanges tidligt

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i forældrenes tilfredshed med kommunens håndtering af specialundervisningen

Andelen af forældre med børn i specialundervisningen, som er **tilfredse med kommunens ydelse**-----

61,5 %

Antal klager over visitation til specialundervisningstilbud for hele kommunen: 73.

Kommentarer

Tilfredshed

54 % af dem, der har svaret på spørgsmålet, er *tilfredse eller meget tilfredse* med kvaliteten af skolens specialundervisning. 13 % er *hverken tilfredse eller utilfredse*, og 23 % er *utilfredse eller meget utilfredse*

Klager

Der er de senere år sket en stigning i antallet af klagesager vedrørende visitation af børn med særlige behov: Fra 37 klager opgjort august 2005 til 73 klager opgjort august 2006. I budgetanalysen er antallet pr. 8. juni 2007 opgjort til 59 klagesager, og dette tal er ved opgørelsen august 2007 steget til 73. Forvaltningen er opmærksom på, at der i de seneste år således er sket en markant stigning i antallet af klagesager. Stigningen kan bl.a. forklares ved:

- at der træffes flere afgørelser om vidtgående specialundervisning
- at visitationsprocedurerne i PPR blev ændret til decentral visitation for skoleåret 2006/2007
- at der er en større bevidsthed blandt forældre om mulighederne for at klage
- at udviklingen i kapacitet og ressourcer til den vidtgående specialundervisning ikke har fulgt udviklingen i behovet.

Vurdering

Resultaterne fra KL-kompasset er ikke helt tilfredsstillende. Spørgsmålene i KL-kompasset retter sig mod muligheden for og kvaliteten af specialundervisningen. I en lignende tilfredshedsundersøgelse fra 2005 udelukkende rettet mod forældre til elever på specialskoler er resultaterne mere positive.

Igangværende og planlagte tiltag

Afventer opfølgning på budgetanalysen.

Kvalitetsbeskrivelse 10 styrkes ved ...

F At skolerne systematisk registrerer bekymrende elevfravær og sikrer en umiddelbar reaktion på et sådant fravær

Der er i alt registreret 5.635 fraværsdage på skolerne, hvor fraværet har et omfang på over 7 dage over en 20 dages periode (skoleåret 2006/2007).

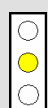
Der er i alt registreret 3.039 fraværsdage på skolerne, hvor fraværet har et omfang på over 15 dage over en 30 dages periode (skoleåret 2006/2007).

Kommentarer

Opgørelserne af denne kategorisering er først gået i gang i skoleåret 2006/2007, og tallene er næppe helt valide. Tallene svarer til, at 3 % af eleverne hver har én bekymrende fraværperiode på 7 dage, og at 0,7 % hver har én bekymrende fraværperiode på 15 dage. Det skal dog understreges, at tallene ikke viser, hvordan fraværstidene konkret er fordelt.

Der har i det seneste år været fokus på elevfraværet i folkeskolerne, da det er opfattelsen, at problemer omkring elevers fravær har været tiltagende, og at der er risiko for, at mange børn og unge i den undervisningspligtige alder ikke modtager undervisning. Det har medført en opstramning af de gældende regler, bl.a. med hensyn til indberetning.

Vurdering

Selv om tallene er lave, er det ikke tilfredsstillende, at der er problemer med deres validitet.

Igangværende og planlagte tiltag

Fraværsmodulet i KMD Easy skal fremover - fra skoleåret 2007/2008 - benyttes af samtlige skoler, som benytter KMD Easy.

Denne kvalitet styrkes ved ...

F At forvaltningen og skolerne sikrer, at alle skoler har en uddannet AKT-vejleder (AKT= Adfærd, Kontakt og Trivsel) som arbejder på et kendt grundlag

Andelen af alment skoler med uddannet **AKT-vejleder** ----- **84,0 %**

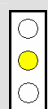
Det er i København politisk besluttet, at der skal være en AKT-vejleder på alle alment skoler.

Der er i alt uddannet 73 AKT-vejledere i København.

Andelen af skoler, der har udarbejdet **principper for AKT-vejlederens virksomhed** ----- **74,0 %**

Kommentarer:

Forvaltningen har udsendt vejledende principper for AKT-vejlederne, og de er tilsyneladende i høj grad blevet anvendt som inspiration af skolerne. Forvaltningen har imidlertid en forventning om, at procenten af skoler, som udarbejder lokale principper for AKT-vejledning, vil stige det kommende år. Det er dog hverken et lovkrav eller kommunalt besluttet, at skolerne skal udarbejde en sådan.

Vurdering

Det er tilfredsstillende, at der er uddannet det antal AKT-vejledere, der er politisk besluttet. Men nogle AKT-vejledere har efter endt uddannelse fået nyt job, og der vil – som tilfældet er med læse- og evalueringsvejledere – være behov for opfølgende uddannelse af vejledere, hvis skolernes behov skal kunne dækkes.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen vil foreslå en prioritering af videreuddannelsesmidler til dækning af de opståede behov for supplerende af vejlederteamet.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 11 er:

11. Indsatsen er i højere grad familieorienteret og rettet mod involvering og inddragelse af de ressourcer, der er i familierne

Kvalitetsbeskrivelse 11 styrkes ved ...

F *At forvaltningen styrker den tidlige, sammenhængende og familieorienterede indsats med ansættelse af socialrådgivere på skoler med overvægt af børn fra ressourcesvage og socialt svage familier*

Der er ansat 10,5 **socialrådgivere** (årsværk) i Socialcentrene pr. 1. august 2007 til varetagelse af opgaver på i alt 25 skoler.

Socialrådgiverne indgår i de tværfaglige team på skolerne omfattende medarbejdere fra skole og socialforvaltning.

Vurdering

Måltallet ca. 10 socialrådgivere på skoler er indfriet.

Igangværende og planlagte tiltag

Projektet følger planlægning i Faglighed For Alle.

Forældresamarbejde

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 12 er:

12. Kvalitet betyder, at samarbejdet mellem skole og hjem har fokus på trivsel og forældreinddragelse og er suppleret med en klar og tydelig tilbagemelding til forældrene fra skolen om barnets faglige kompetencer og almindelige daglig trivsel og opførelse

Kvalitetsbeskrivelse 12 styrkes ved ...

F	At skolerne sikrer forældrene medindflydelse og at forældrene indgår som ligeværdig part i skole-hjemsamarbejdet	
	Grad af forældrenes tilfredshed med skole-hjemsamarbejdet ud fra tre spørgsmål stillet til forældrene (0-100 %) -----	69,7 %
	Spørgsmålene vedrørte lærernes lydhørhed samt samarbejdet generelt og specifikt om eleven.	
F	At skolerne sikrer forældrene en større indsigt i barnets faglige standpunkt og udvikling, og at de har oplevet at kunne gøre en positiv forskel i forhold til deres barns faglige udvikling	
	Andel af det bevilgede antal hjemmebesøg , som er gennemført i skoleåret 2006/2007 -----	25,9 %
	Bevillingen er baseret på udvalgsbeslutning som opfølgning på PISA-København.	
	Andel af det bevilgede antal evalueringssamtaler 1. januar til 15. juni 2007, som er gennemført -----	58,6 %
	Bevillingen er baseret på udvalgsbeslutning som opfølgning på PISA-København.	
	Andel af elever, som har fået udarbejdet elevplaner 1. januar til 15. juni 2007 -----	84,3 %
	Det er et lovkrav, at der udarbejdes elevplaner for alle elever i skoleåret 2006/2007.	

Kommentarer

Hjemmebesøg

Kommentarerne her inddrager fase 2 i Anvendt Kommunal Forskning - AKF's evaluering af Kvalitetsløft til Folkeskolen. PISA-opfølgningen, som nu er integreret i Faglighed For Alle.

Der har været og er stadig megen usikkerhed blandt skolelederne og dermed også blandt lærerne omkring hjemmebesøg. Det har været vanskeligt at gennemføre disse besøg og at vælge, hvilke elever der skulle have disse "efter-behov-hjemmebesøg". Kriterierne for skolernes udvælgelse af elever er ret uklare, og der er usikkerhed om, hvad man vil kunne bruge besøgene til.

Det er derfor ikke tilfredsstillende, at 38 % af 990 responderende lærere i AKF-undersøgelsen erklærer sig i mindre grad eller slet ikke enig med udsagnet "Jeg opmuntres af skolens ledelse til at gennemføre hjemmebesøg".

Til samme udsagn svarer 41 % af de 990 respondenter *ved ikke*.

Adspurgt om, i hvilken grad de er enig i følgende udsagn: "Jeg er lidt nervøs for at skulle ud i hjem, hvor jeg ikke kender forældrene godt", erklærer 53 % af 997 respondenter sig *i mindre grad* eller *slet ikke enig*, mens 5 % erklærer sig enig. Dette AKF-resultat bekræfter således ikke en almindelig opfattelse af, at der er stor usikkerhed hos lærerne omkring formål, indhold og den nye rolle, der er forbundet med at træde ind over dørtærsklen til forældrenes hjem.

Opgørelsen indeholder ikke tal for, hvor mange forældre, der har fået tilbud om hjemmebesøg og har afslået det. Dette tal bør fremover indgå, da et hjemmebesøg kun kan gennemføres, hvis forældrene accepterer.

Der har tilsyneladende været en del modstand mod hjemmebesøg fra forældreside eller i hvert fald usikkerhed. Det har gået meget på indholdet, som i forvaltningens vejledning helt tydeligt er præciseret til det faglige. Det er en anderledes sag at tale fagligt i hjemmet.

Det er ifølge AKF en ret lav procentdel af de skoleledere (32 %), lærere (10 %) og vejledere (7 %), der har læst forvaltningens vejledning om hjemmebesøg grundigt, der vurderer, at vejledningen *i høj grad* er anvendelig. Blandt den samme gruppe er det 8 % af skolelederne, 46 % af lærerne og 50 % af vejlederne, der vurderer, at vejledningen kun *i ringe grad* eller *slet ikke* er anvendelig.

Forvaltningen har lyttet til denne usikkerhed og vil tage problemet op i forskellige fora. Det overvejes også at udarbejde en revideret vejledning om hjemmebesøg.

Vurdering

Den lave gennemførelsesgrad for hjemmebesøg er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Det er forvaltningens synspunkt, at årsagerne til den lave målopfyldelse skal afdækkes, og under alle omstændigheder skal der gøres en indsats for, at målopfyldelsen indfries. Forældrereaktioner på besøgene indgår i AKF's evaluering af projektet.

Som led i Faglighed For Alle skal der nu gennemføres hjemmebesøg i alle hjem én gang i indskolingen og én gang på mellemtrinnet. Gennemførelse af hjemmebesøg tages op i resultatsamtalen 2007.

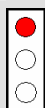
E elevplaner og elevsamtaler

Tallet for andelen af elever, der har fået udarbejdet elevplaner, skal ses i sammenhæng med andelen af skoler, som har udarbejdet principper for elevplaner (se afsnittet om styrket faglighed).

Elevplaner har først fra 1. januar 2007 været et lovkrav, og dette kombineret med en vis usikkerhed blandt lærerne over for form og indhold af elevplaner har formentlig betydet nogen forsinkelse m.h.t. implementering af elevplanerne.

Det samme forhold gælder evalueringssamtaler, hvor skolerne får central støtte til hvert år at gennemføre to evalueringssamtaler (i alt 40 minutter) med hver elevs forældre (1. -9. klasse). Samtalen skal tage afsæt i de udarbejdede elevplaner.

Heller ikke disse gennemførelsesprocenter er tilfredsstillende.

Vurdering

At ca. 20 % af eleverne ikke har fået udarbejdet de lovpligtige elevplaner i foråret 2007 er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Børne- og Ungdomscheferne vil gennem Resultatsamtalen 2007 følge op på disse forhold.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 13 er:

13. Kvalitet betyder, at enhver voldelig, krænkende eller forstyrrende adfærd medfører en handling fra skolen, som fastholder forældrenes ansvar for børnenes opdragelse

Kvalitetsbeskrivelse 13 styrkes ved ...

F *At skolerne har en politik for skole-hjemsamarbejdet, som er kendt af alle og som alle ansatte efterlever*

Andel af skoler, som har udarbejdet principper på området----- **98,6 %**

Disse principper er tilgængelige på skolens hjemmeside.

Kommentarer

Næsten samtlige skoler har udarbejdet principper for skole-hjemsamarbejdet. Derudover har over 90 % af skolerne ifølge en undersøgelse, forvaltningen gennemførte i 2006, udarbejdet en antimobnings/trygheds/trivselspolitik. Denne politik rummer ikke kun forebyggelse men også de handlinger, skolens professionelle foretager, når mobningen er sket. De 98,6 % er resultatet af en udvalgsbeslutning fra 2002 og er langt højere end de landsdækkende tal, som DCUM's undersøgelser viser.

Vurdering

Resultatet er tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Ingen

Skoleledelse

Københavns Kommunes folkeskoler

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 14 er:

14. Kvalitet betyder, at der på ledelsesniveau er etableret en resultat- og evalueringkultur, som modsvarer den, der styrkes i forhold til det pædagogiske arbejde

Kvalitetsbeskrivelse 14 styrkes ved ...

F *At skoleledelserne sikrer et fokus på resultater, dokumentation og evaluering, som afspejles i skolens styringsredskaber og -former, og har indarbejdet systematiske registreringer, herunder test, i en pædagogisk praksis*

Andel af skoler, der har udarbejdet principper for pædagogisk praksis og udvikling, for eksempel gennem en udviklingsplan----- 86,1 %

Andel af skoler, der har udarbejdet principper for elevernes inddragelse i tilrettelæggelse af undervisningen----- 22,0 %

Kommentarer

Der skal understreges, at der hverken er statslige eller kommunale krav om udarbejdelse af sådanne principper. Det er imidlertid i bekendtgørelsen om Kvalitetsrapporten et krav, at skolerne oplyser, om de har sådanne principper, og – hvis de har dem – da at lægge dem på skolens hjemmeside.

Indtil 2006 har det dog været et kommunalt krav, at skolerne havde udarbejdet en udviklingsplan som i almindelighed også indeholdt principper for pædagogisk praksis og udvikling.

Elevernes manglende oplevelse af at have medbestemmelse (se afsnittet om Tryghed, trivsel mv.) indikerer dog, at skolerne måske på eget initiativ skulle formulere principper for elevernes inddragelse i tilrettelæggelse af undervisningen.

Se i øvrigt under Styrk et faglighed.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 15 er:

15. Kvalitet betyder, at den enkelte skoleledelse har en professionsfaglig kapacitet, der afspejler den enkelte skoles behov

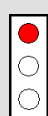
Kvalitetsbeskrivelse 15 styrkes ved ...

F At lederne har en professionsfaglig videreuddannelse af et omfang og med et indhold, der afspejler den enkelte skoles behov

Andel af skoler, hvor mindst én leder har **mindst to moduler i en ledelsesuddannelse** --- **68 %**
 36,8 % af skolernes ledere har mindst to moduler i en ledelsesuddannelse.

Kommentarer

Der er i 2007, 2008 samt 2009 afsat 2,3 mio. kr. årligt til diplomuddannelse for ledere. Der er pt. tilmeldt 32 ledere til diplomstudiet, hvoraf 26 ledere starter på studiet i år. Men det er ikke i år lykkedes at udnytte rammen fuldt ud, da lederne oplever et meget stort arbejdspress og ikke samtidig kan overskue deltagelse i et diplomstudie. Uanset disse begrundelser er det et problem, at rammebevillingen i 2007 ikke fuldt udnyttes, således at alle københavnske skoleledere inden for en overskuelig tid vil kunne opfylde målet, at alle ledere har en diplomuddannelse.

Vurdering

Det er ikke tilfredsstillende, at kun 36,8 % af lederne p.t. har mindst 2 moduler i en lederuddannelse svarende til en halv diplomuddannelse.

Igangværende og planlagte tiltag

Der er behov for incitament, der tilskynder de nuværende skoleledere til at opprioritere efteruddannelse, og endvidere overvejes det at formulere krav til nyansatte ledere uden lederuddannelse, at de skal tilmeldes en lederuddannelse inden for fx to år.

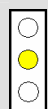
F At Københavns Kommune sikrer, at der er et ledelsesteam på den enkelte skole med en sammensætning, der modsvarer behovet

Ud over skoleleder er

andelen af skoler med pædagogisk afdelingsleder/ viceinspektører/ souschef -----	94 %
andelen af skoler med administrativ leder -----	65 %
andelen af skoler med leder af skolens læringsmiljø -----	31 %
andelen af skoler med KKFO-leder -----	22 %
andelen af skoler med en eller flere afdelingsledere i øvrigt (fx af specialklasserække) --	38 %

Kommentarer

Den pædagogiske afdelingsleder er skolens souschef. Når alle skoler ikke pt. har en pædagogisk afdelingsleder, hænger det sammen med, at stillingen er en omdannelse af den hidtidige viceinspektørstilling, og at dette skift sker i forbindelse med naturlig afgang. Vedrørende administrativ leder sker der pt. som et led i Faglighed For Alle besættelse af et antal stillinger, og alle skoler forventes at have en administrativ leder inden udgangen af 2008. Andelen af skoler med KKFO-leder svarer til det antal skoler, der har KKFO.

Vurdering

Ledelsesteamet er endnu ikke dækkende for de enkelte skolers behov.

Igangværende og planlagte tiltag

Når alle skoler har fået administrativ leder, må ledelsesteamet siges at modsvarer behovet.

Politikerne i København har besluttet en række beskrivelser af kvalitet. Nummer 16 er:

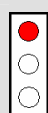
16. Kvalitet betyder, at der på den enkelte skole eksisterer et fysisk og psykisk arbejdsmiljø, som understøtter en kontinuerlig og kvalificeret arbejdsindsats fra den enkelte medarbejder

En overordnet indikation for denne kvalitet kommer til udtryk i omfanget af medarbejderes korttidsfravær.

Medarbejderne på skolerne under ét har – udover langtidsfravær – som gennemsnit været korttidsyge 10,6 dage.

Kommentarer

Statistikken åbner pt. ikke mulighed for nærmere at analysere tallet for 2006. Sammenlignet med de foregående år er antallet af korttidssygedage steget jævnt i en årrække. Forvaltningen har efter skolernes indsendelse af kommentarer til kvalitetsrapporten bemærket, at nogle skoler er uenige i tallet for skolens gennemsnitlige korttidsygefravær. De pågældende skoler opererer med et lavere tal end forvaltningen. De opgivne tal i skolerapporterne er imidlertid forvaltningens officielle tal, der dermed også danner grundlag for beregningen af kommunens gennemsnitlige korttidsygefravær på 10,6 dage. Der er efterfølgende behov for at undersøge, hvad der ligger til grund for divergensen.

Vurdering

Korttidsygefraværet er ikke tilfredsstillende.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen forventer via indsatsen i Fraværprojektet "Større trivsel og mindre fravær" at nedbringe det gennemsnitlige antal sygefraværsdage pr. medarbejder og at opnå større viden på området. Man forventer derigennem bedre at kunne målrette den fremtidige indsats. Projektet kaldes også "Fravær og Nærvær", og det er etableret på baggrund af en Borgerrepræsentationsbeslutning af 12. december 2006 om nedbringelse af sygefraværet i Københavns Kommune med gennemsnitligt to dage. Projektet "Attraktive arbejdspladser" kobles til projektet "Større trivsel og mindre fravær" og kan generelt ses som et kompetenceudviklingsprojekt.

Kvalitetsbeskrivelse 16 styrkes ved ...

F *At skoleledelserne sikrer gennemførelse og opfølgning på arbejdspladsvurderinger og arbejder på, at udskiftninger i medarbejdergrupper ikke får et omfang, som skaber problemer for kontinuiteten i arbejdet på skolen*

Andel af skolerne, som har gennemført arbejdspladsvurdering (APV). ----- 85,0 %

Andelen af fastansatte lærere og andet personale, som er fratrådt i perioden 5/ 9 2006-30/ 6 2007 ----- 9,1 %

Kommentarer

Arbejdspladsvurdering

Alle skoler skal næste år gennemføre en obligatorisk trivselsmåling, hvor alle medarbejdere spørges. Trivselsmålingen indeholder som udgangspunkt den psykiske del af arbejdsmiljøet, men forvaltningen arbejder på, at også den fysiske del kommer til at indgå.

Vurdering

Det er ikke tilfredsstillende, at 15 % af skolerne mangler en (lovpligtig) arbejdspladsvurdering.

Igangværende og planlagte tiltag

Forvaltningen indfører en procedure fra indeværende år, der sikrer, at den lovpligtige APV gennemføres.

Fratrædelse i løbet af skoleåret

Det skal understreges, at procenten ikke medtager fratrædelser i forbindelse med nyt skoleår pr. 1. august. Af samtlige fratrædelser udgør lærerne 72 % og børnehaveklasseledere 5 %. I samme periode er 26 skolesekretærer og 15 ledere fratrådt. I disse tal er ikke medregnet skift til tilsvarende stilling på anden skole i kommunen.

Vurdering

Tallet er utilfredsstillende højt ud fra, at fratrædelser midt i skoleåret bevirker manglende kontinuitet i undervisningen.

Igangværende og planlagte tiltag

Det er umiddelbart vanskeligt at gøre noget ved dette forhold.

Nøgletal

Københavns Kommune

Ud over den dokumentation, som i det foregående er knyttet til kvalitet i den københavnske skole, oplyses herunder en række nøgletal for kommunen, således som det er forlangt i bekendtgørelsen for Kvalitetsrapporter

Antal folkeskoler i kommunen (august 2007) -----	72
Antal alment skoler: 63	
Antal specialskoler: 9	
Antal alment skoler med modtagelsesklasser: 15	
Antal alment skoler med specialklasserækker: 8	
Antal spor pr. klassetrin i gennemsnit -----	2,30
Højeste værdi i kommunen: 3,4	
Laveste værdi i kommunen: 1,0	
Antal elever i alt inklusive specialskoler og specialklasser -----	31.718
Antal elever i almenundervisningen 1.-10. klasse: 26.833	
Antal elever i børnehaveklasser: 3.602	
Antal elever i specialundervisningen 1.283	
Antal af ovennævnte elever, som er tosprogede: 9.820	
Antal elever pr. alment skole, i gennemsnit uden 10. klasse -----	433
Højeste værdi i kommunen: 744	
Laveste værdi i kommunen: 187	
Elever i folkeskoler (bh.kl. - 10. klasse, normal-, modtage- og specialklasser): 73,2 %	
Elever i privatskoler: 24,9 %	
Elever i efterskoler og ungdomsskoler: 1,9 %	
Antal elever pr. klasse i gennemsnit-----	20,9
Højeste værdi i kommunen: 27,1	
Laveste værdi i kommunen: 13,4	
Andel af lærernes arbejdstid, som anvendes til undervisning (almenundervisningen) -----	35,7 %
Højeste værdi i kommunen: 42,5 %	
Laveste værdi i kommunen: 28,4 %	
Antal elever pr. lærer i gennemsnit-----	11,5
Højeste værdi i kommunen: 17,1	
Laveste værdi i kommunen: 6,3	
Udgift pr. elev, almenundervisningen i gennemsnit (kun undervisningsudgift)-----	32.098 kr.
Højeste værdi i kommunen: 55.216 kr.	
Laveste værdi i kommunen: 20.399 kr.	
Udgift pr. elev, dansk som andetsprogsundervisning i gennemsnit -----	7.575 kr.
Samlet udgift omfattende almenundervisning, modtagelsesklasser og visse specialklasser (se teknisk bilag): 74.370.000 kr. fordelt på 9.662 elever.	
Udgift til undervisningsmidler pr. elev i gennemsnit i gennemsnit (inkl. 10. klasse, børnehaveklasse og specialundervisning) -----	811 kr.